

SALA DE LECTURA

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptămînal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

PRIMĂVARA DIN NOI

Între semnele tute-lare de primăvară, an de an, înscrim și sărbătorim Ziua de 8 Martie. Și într-un plan afectiv care reflectă, desigur, și socialul, și întregul spectru de idei moral-politice care configurează statutul existenței noastre materiale și spirituale, trăim această amplă și mereu exemplificatoare semnificație care este de fapt primăvara din noi, din gândurile și sentimentele noastre, ființa a tot ce ne înconjoară și luminează în chip de iubire, de speranță, de izbîndă, de luptă și muncă, de un sentiment profund creator. Ziua internațională a femeii se întindează de fapt pe toate zilele istoriei umanității iar simbolica și emblematice ei inscriere în anotimpul de primăvară vine să completeze ceva din natura însăși umană, această neîncetată și vie, prodigioasă înflorire, acest neîncetat și viu, prodigios sentiment al iubirii de frumos și dreptate, de egalitate, de emancipare și împlicare, de angajare, de răspundere, de participare. România anilor noștri este un exemplu elocvent pentru tot ceea ce înseamnă noul statut moral-politic și social al femeii, revoluționarea condiției sale, înfrățirea a celor înalte și nobile principii și aspirații care au stat și stau la baza democratizării întregii societăți, a mersului sigur, și în permanență ascendent, pe calea progresului și civilizației socialiste. Derivă aceasta din însuși Programul partidului, din orientările, din fundamentările de principiu cu un desăvîrșit și inovator impact asupra întregii noastre muncă și vieți pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a susținut și le susține printr-o vastă operă teoretică și practică, precizînd, nu o dată, rolul și contribuția femeii în socialism, marea disponibilitate creatoare pe care o dețin toți membrii societății și de aici și reprezentarea lor echilibrată în organismul de conducere și decizie, în forurile și forumurile democrației noastre socialiste, muncitorești-revoluționare. Nu există domeniu sau sector de activitate economică, politică, socială, cultural-artistică sau științifică în perimetrul căreia s-ar putea să nu fi demonstrat viabilitatea, nu există loc sau profesie în țară unde rolul și contribuția femeii să nu fi spus și să nu își spună cuvîntul, să nu beneficieze de această imensă și solidară condiție a permanenței emancipării, a egalității care — deopotrivă în drepturi și îndatoriri — se instituie și într-o normă a personalității și într-un reflex al gândirii și al fîrării prezentului și viitorului.

Lucaefărul

Ghiocci

Niciodată nu mi-a fost teamă că o să mă repet, atunci cînd am vorbit despre lucruri care sînt, prin noi, o stea aprinsă-n Univers. Una din ultimele scrisori ale lui Noica are, la destinatar, adresa bucuria să parcură rîndurile scrise cîteț ale marelui nostru cîntăreț, deloc tremurată, ba, dimpotrivă, scrise clar, prea clar pentru o mină de filozof. An refînat, din epistolă, dorința lui Noica de a reveni cu noi considerații, numai dacă Forțele îi vor mai îngădui. Am înțeles mai rădînit cîndva o scrisoare a lui Noica, data aceasta adresată poetului Adrian Păunescu, și m-a frapat același incunabul curat, aceeași literă măruntă și ușor apleată spre mijlocul cuvîntului, ca un clopoțel ce anunță recreația după o oră isitoitoare. N-am putut să asociez acum, literelor scrise de mină ale filosofului retras la Păltinș, decît ghiocci, semne aproape identice, pierute în alb, mic, serbări ale zăpezii. Ghiocci au, ca și însemnele lui Noica, cosmosul și vesnicia lor.

Acest crîmpei de vreme bună a adus la re-verii femeilor, mai devreme decît ne așteptam, ghiocci ghiocci. Ei aduc, în țară, soare de la ciuta afundată în păduri, de la luminisurile zvelte, de la sîpotele izvoarelor. În absența marilor zăpezi căutam lecturile unde copii se dau cu sania. Orice lucru drag îl raportăm la copilărie. Metru antic al întregii noastre vieți. Ghiocci sînt bucoanele cu care mă fac auzit dumneavoastră. Ghiocci albi ca barba bătrînilor de la Iasna Ghaio, ghiocci-efiții ale purității, cîți ale zenitului de a pătrunde în ființa noastră.

Ghiocci, minuscule lămpi ce luminează drumul troicilor, suspinabile de altădată ale Annei Katrina.

Ghiocci? Acești ghiocci ce au în palmă inima noastră. Dăruții ghiocci!

Constantin Preda

„PUTEM FI DEPLIN CONVINȘI CĂ ROMANIA VA INTRA ÎN MILENIUL AL TREILEA CU O PUTERNICĂ BAZĂ MATERIALĂ ȘI TEHNICĂ, CU O PERSPECTIVĂ MINUNATĂ PENTRU DEZVOLTAREA FORTELOR DE PRODUCȚIE, INFLORIREA ȘTIINȚEI, ÎNVĂȚĂMINTULUI, CULTURII ȘI, PE ACEASTĂ BAZĂ, PENTRU DEZVOLTAREA TUTUROR LOCALITĂȚILOR PATRIEI NOASTRE, ASIGURÎNDU-SE ASTFEL RIDICAREA CONTINUĂ A NIVELULUI DE CIVILIZAȚIE, A BUNĂSTĂRII MATERIALE ȘI SPIRITUALE A ÎNTREGULUI NOSTRU POPOR — ESENȚA POLITICII PARTIDULUI NOSTRU COMUNIST, ŢELUL SUPREM AL SOCIETĂȚII SOCIALISTE ȘI COMUNISTE!”

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la lucrările Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare)

• 20 DE ANI DE LA REORGANIZAREA

TERRITORIAL-ADMINISTRATIVĂ A ȚĂRII

• Vetre ale istoriei contemporane (în pag. a 3-a)

„Buchet de purpură și soare“

a părută în prag de ianuarie sub semn aniversar, antologia „Buchet de purpură și soare“ e un vibrant omagiu pe care scriitorii din întreaga țară îl aduc tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic, savant de largă recunoaștere internațională. La ceas de sărbătoare artisticii scriștii noștri invocă în cuvinte emoționante personalitatea celei care, înălțată de idealul comunist, militază de omenii cu dăruire și pasiune alături de marele erou al neamului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru progresul poporului neoprecupețindu-și eforturile, angajîndu-se cu toată ființa în problemele timpului său. Antologia înmănușează gândurile scriitorilor din toate generațiile, constituindu-se într-un elogiu adus strălucitei activități politice și științifice desfășurate de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, model de abnegație revoluționară întru destinul luminos al patriei. Volumul este împărțit în trei secțiuni intitulate sugestiv: O inimă care bate pentru fericirea poporului român, Cu flacăra științei ea veghează, în numele idealului comunist, surprinzînd aspectele unei biografii de excepție. Reflectînd activitatea neobosită a marelui comuniste care se află mereu în mijzul de foc al evenimentelor țării, versurile lui Mihai Beniuc transfigurează portretul femeii erou: „Străbate fără tîhnă orașele și satul / Cum crește grîu-n lanuri, cum se sădește pomul / Și tuturor prin carte le-mpartășește statul / Și cum se logodește atomul cu atomul / Se bucură copiii c-o vîd în țara-ntr-o gră / Și fug la ea în grabă cînd glasul ei îi cheamă / Rizind de fericire cînd ea le spune -dragă- / Și-i spun cu duioșie cu toții: -scumpă mamă-!“ Plină de vibrație este urarea adresată de poetul Nicolae Dragoș celei care și-a pus întreaga existență „sub steagul marilor icoe“: „Sînt multe faptele ce pot să poarte O vîstă spre-mîlîni și demnitate / Dar dintr-o vîstă, mai presus de toate, / Sînt cele țării cu iubire date. / Pentru lumina faptei unei vieți, / Trăită-n eroism și demnitate / Aduce țara 'nalta ei urare, / Urare de mulți ani și sănătate!“. Activitatea militantă a tovarășei Elena Ceaușescu unește idealul omului de știință cu marea ei umanităti: pacea, Dumitru Radu Popescu sintetizează această dimensiune revoluționară a conștiinței clarvăzătoare: „Între pace și știință există un raport direct, menirea minții omeneste este de a clădi, nu de a surpa în neant o întreagă civilizație, este de a afirma nu de a nega frumosul și adevărul despre om. Marile înfăptuiri ale genului uman au astăzi capacitatea de a modifica profund natura și viața omului. În virtutea acestui adevăr, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu invocă pe drept cuvînt înalta conștiință civică și marea răspundere morală a omenirii de știință“. Ilustra fîcă a țării, aflată mereu la dreapta eroului revoluționar al națiunii, oferă imaginea emblematică a „două inimi comuniste sub mărul tricolor“, cum inspirat sună versul lui Victor Tulbure, poetul exclamă în metafore sărbătorești: „Căslul nostru

încă-odată să se audă prin omături / Și din zări în zări să sune plini de dragoste mereu / Pentru cîntecul celei care de o viață-i stă alături / Și-i e sprijin de nădeide și la bine și la greu / Să trăiască, să-nflorească, de-mplîniți să aibă parte. / De belșug, de sănătate, de ani lungi, frumoși și buni, / Ca în lume să ne ducă faima țării mai departe, / Și mai sus să ne avînte zborul mindeii națiunii“. Slujind valorile umanismului, preocupată neînterupt de progresul social, îndrumătoare a mișcării femeii-

H. Alexandru

Continuare în pag. a 3-a

Patrie

Ție îți este dată lumina ca pavăză, ca însemn, ca a implinire ochii noștri de cutezanță Ție îți spun: bună dimineața creștii și te înalță inima noastră de credință către tine bate: creștii și sporește Ție îți sînt date: iubirea, blîndețea, omenia poezia și jertfa ei vîlă dintr-o țară de pe pămînt...

Victoria Milescu

INSEMĂNĂRI DE SCRITOR

Starea poeziei

Există, se pare, o graniță subțire, o frontieră aproape nevăzută între toate punctele de vedere obișnuite în „judicarea“ literaturii scrise de femei. Am preferat această exprimare / forțată doar pentru a evita „deliberat termenul „literatură feminină“, etichetă transformată, în virtutea obișnuinței, în caracterizare implicită, adeseori cu o nuanță peiorativă. Scriitoarele, într-un glisando temporal, evoluînd de la resemnarea la emancipare violentă, de la prejudecată la nonconformism, dovedesc mereu, chiar prin sensibilitatea constantă față de această sintagmă consacrată, o atenție exacerbată care, une-

ori, e indicul unui complex. „Literatură feminină“ duce de obicei cu gîndul la o anumită sensibilitate, predilecție pentru cîteva teme, ba chiar o anumită aservire a operei. Scriind la un moment dat despre Virginia Woolf în „Esecul demonului: vocația“, Maurice Blanchot menționa știrea autoritară oferită de linia de conduită a acestei fascinante scriitoare: „Trebuie deci în mod irevocabil să te decizi, să te limitezi, să te eliberezi de tine însuși și de toate, în vederea acelei -realități unice- (...). Care este acel proiect secret, inezitabil și inexistent a cărui presunție constantă se exercită, într-adevăr, asupra oamenilor și mai ales asupra ființelor problematice - creatorilor, intelectualii - ce sînt parca în fiecare clipă disponibili și în chip primejdios mereu alții? Ideea unei vocații (a unei fidelități) este cea mai perversă din cite pot tulbura pe un artist liber... Există se pare un cod feminin, o vocație a feminității, care se transferă operelor o impregnază, o marchează, o atinge cu aripa nevăzută cu sau fără vîia autoarei.

Niciodată poezia română n-a adunat laolaltă atîtea poete de mare, de acută intensitate lirică, de specială particularitate a operei și expresiei ca în ultimii ani. De la varietatea formelor și a stilurilor la tipurile de comunicare, de transfigurare artistică, la prezența propriuzisă în problematica literaturii, în viața literară a acestor ultimi ani, au fost de o reală și binevenită densitate.

Au fost anii în care Constanta Buzea, Maria Banus, Doina Sălăjan, Ana Blandiana, Ileana Mălăncioiu, Violeta Zamfirescu, Florentina Albu, Angela Marinescu, Florica Mitroi, Nora Iuga au atins în vers mîiestria maturității, delicate, acuta ori sfîșietoarea nuanță a perfecțiunii. Au fost anii în care s-a afirmat, s-a individualizat vocea profund particulară a unor poete originale ca Daniela Crăsnaru, Mara Nicoră, Grete

„moldovenismelor“ oferă un prim indicu că poeziile aparțin climatului cultural transilvănean. Înstrăinarea are al mobil decît cea dintăia de Eminescu în poeziile sale. Aici eroul apare leșit din vîrsta copilăriei, plecat în străinătate și dorește să se întoarcă în satul său. Poeziile aparțin climatului cultural transilvănean și prin invocarea unor figuri istorice, ca Traian, devin o obsesie a versificatorilor din acești ani. Se întinesc în aceste poezii și versuri penibile, care nu pot fi atribuite lui Eminescu, f.e el și copil de 14 ani. Să dăm și un exemplu:

Iar tu, scumpă-ți gătește buzulele rozate Pe cînd sosește la tine, spre mi și sărutate.

Iubitei de la Ipotești, invocată abuziv în exegezele eminesciene, nu-i poate fi substituită aceasta, cu „buzulele rozate“.

Examenul filologic și de conținut ar putea fi neconcludent. Presa vremii dă însă un răspuns definitiv. Cercetarea ei cerea mai puțin ostentiv decît investigațiile în domeniul memorialisticii țării. Românii de peste munt și apă, în condițiile de atunci ale asupririi naționale din Imperiul habsburgic, putine publicatii. Apăreau: Gazeta Transilvaniei la Brașov, Telegraful român la Sibiu și Concordia la Pesta. Junimea studioasă sau „lepturiștii“, cum își spuneau, izbucște să scoată o antologie, Versușii romani (Oradea, 1854) și citeva almanahuri, Doriile Bihorului (Oradea, 1854), Murguri (Arad, 1859), Musa română, putine publicatii. Apăreau: Gazeta Transilvaniei la Brașov, Telegraful român la Sibiu și Concordia la Pesta. Junimea studioasă sau „lepturiștii“, cum își spuneau, izbucște să scoată o antologie, Versușii romani (Oradea, 1854) și citeva almanahuri sint, în general, aceiași: I. Bendusian, Carol Grama, Dimitrie Sfura, Iulian Grozescu,

D. Vatamaniuc

Continuare în pag. a 6-a

PREZENȚA TÎNĂRULUI SCRITOR

Rigoare și sensibilitate

În volumul „Chipul și asemnarea“ Gabriela Hurezean oferă mai multe registre poetice, universul cărții e polifonic, autoarea dezvoltă o galerie de stări, de ipostaze lirice, dominantă fiind supraveghearea cerebrală a discursului. Tensiunea observărilor lucide și atitudine reflexivă omogenizează substanța volumului. Imaginile poetice au o frumusețe glacială, hieratică uneori, precum acest peisaj boreal: „Într-o noapte, pe cînd dormeam / visînd un deșis de arteziene sub ploie, / cineva mi-a depus lingă pat / jumătate de pom sub ghiță înflorit / Clinchetul stîlcos al petalelor / asupra aței nopți m-a deșteptat.“ Lirica erotică are, la Gabriela Hurezean, accente dramatice, un fior expresionist

străbate versurile poemelor: „Mi-e tot mai întuneric și nu-mi mai amintesc / bratele tale împrejur de mine, / numai palma răcoasă a nopții / cîtreierîndu-mi ființa“. Alături poeta își exorcizează sentimentul preluînd ritmurile folclorice cu o surprinzătoare disponibilitate pentru acest tip de lirism bazat pe eufonii: „Dor, durere-ndurare, / a tîbi fără crutare, / a te dezgoli de tine, / dezgoli pină la os / pin'la sufletul frumos / albe lumi să te lumine“. Nefixată într-o formulă, poezia se află parcă mereu în „căutarea tonului“ cel mai potrivit,

Alexandru Horia

Continuare în pag. a 2-a

Tartler, Ioana Diaconescu, Doina Uricaru, Ioana Ieronim, Gabriela Negreanu, Gabriela Hurezean, Carolina Ilica, Lucia Negoiță, Smaranda Jeleacu. Au fost anii „emancipării“ lirice unorei scocante, infinitesimale migrații sub steaua trufășei tînerței (Elena Stefoi, Mariana Marin, Cornelia Petre, Mariana Codrut, Denisa Comănescu, Ioana Crișcunescu, Magdalena Ghica, Cornelia Maria Savu), anii în care poete reticente, aflate la adăpost de fasciculul luminos al criticii literare ori al publicității, și-au testat în listele calmă și sigură pinzele, care nu o dată au atins mîiestria, reala valoare artistică: Anamaria Pop, Viola Vancea, Carmen Firan, Irina Mavrodin, Doina Cetea, Mariana Bojan, Virginia Carianopol, Veronica Galis, Lucia Oaru Nenati, Cecilia Dincă, Nastasia Maniu, Mariana Pandaru, Cristina Taci, Iolanda Malamen, Marieta Nicolau.

Atîtea sugestii noi au intrat în problematica poeziei feminine și mai cu seamă „mici miracole cotidiene, chibrituri aprinse pe neașteptate în întuneric“, momente of being, cum ar fi spus aceași mare romancieră cîntată mai înainte. Unele poete au ajuns la o perfecțiune a facerii versului, la o plasă de sugestii livrestice, la adevărate anamorfoze lirice, altele au evoluat în direcția unei lucidități ordonatoare: sînt apoteozile glasurilor de senzualitate frenetică, de autentică feminitate în sensul acela, clasic și generos al cuvîntului, ori evoluții puse sub semnul scintilelor abstracte ori al difuziei filozofice, al ironiei ori voitei pastșe. Diversitatea a învins moda. Vocația metaforică a dislocat prejudecări. Personalitatea necanonică, accentuată, a spulberat principiile false, cele care, val de atîtea ori ajută să fie, să faci, să pară că scrii, că imaginezi, fără să gîndești de fapt în profunzime, fără să încerci să atîngi substanța transparentă a acelu, „încă negîndit“.

Cleopatra Lorințiu

SMARANDA JELESCU:

«Impact»

Autoarea stie să-și introducă personajele în scenă, să le lase altă treabă, să nu insiste inutil asupra situațiilor care pot încălca pagina și lectura. Dar nu este vorba numai despre o știință a tăieturii. Și nici măcar de credibilitate, care este condiția primă de a care pleacă proza. Smaranda Jelescu. Realitatea este trăită senzorial foarte puternic în paginile Impactului, fără ca notarea senzațiilor să se automatizeze. Senzațiile, faptele nu sînt doar trăite, ci scrutate, comentate rapid și din unghi intelectual, ceea ce dă cărții nu numai autenticitate, ci și înțeles și o anumită auctivitate. Nu întâmplător, Impact este întrerupt din când în când de paginile de jurnal ale Marinei Velcescu, alt mod de a detasa pe eroină și cititor de masa faptelor, de a le examina selectiv.

Personajele apar, stau și se cufină și dispar. Unele sînt schitate din câteva linii, dar precis, esențial, ca birouri. Hantă și hantă, în sensul confesiunii. Personajul rămîne unul din criteriile Smarandei Jelescu, credința ei în personaj fiind egală cu credința în rostul prozei și credința în om. Acestea sînt de lactura prozei tradiționale în sens larg, lectia acestei cărți fiind extrasă din G. Călinescu, Camil Petrescu, dar și Marin Preda, Nicolae Breză. Psihologia și analiza intelectuală sînt noile diferențiale, ale cărții și cîntind să le definim înțelegim liniile pe care stau aceste modele. Suma de personaje intelectuale, care ascultă muzică, vîd spectacole, comentază cărți, se comentează pe sine în termenii cărților citite, trimite citre G. Călinescu, urmărește psihologii venind din celelalte trei mari precedente, Smaranda Jelescu trăiește în climatul predecesorilor și scrie în acest sens, fără a trage de aici o concluzie de valoare. Aceste filiații sînt utile pentru a sublinia cercul literar care aparține și modul în care se înscrie pe orbita literară, contrazicind moda prozei actuale, pe care în mare măsură o sfidează.

Există o anumită ostentatie a distanțării, pe care o are altă eroină, ci și romanul Impact, o predilecție pentru eroii „alții”, pentru cei ce se disting prin intelectualitate, competență, exigență, gust artistic și tact. Așa e și Marina Velcescu și prietenii ei. Într-o parte, această pe „domnul Kitsch”, căruia i se consacră un întreg capitol, prin care ne este propusă și o intruchipare nouă, modernă a rului. (O anumită prețiozitate, însoțită și de locvacitate pretențioasă, străbate uneori cartea, indicind pericolul prezente și viitoare ale universului Velcescu, care autoarea și ea consacră un capitol, kitschului care inundă viața oamenilor, a vulgarității agresive, ca un condensat de noșivitate, este substanțială și dă cărții un ax interesant. Realul impact, și de aici titlul romanului, este impactul eroinei cu vulgaritatea asfiziată, agresivă. Este cauza destrămării iubirii. Impactul descrie o dragoste „fatală”, supusă regulilor clasice ale acestei iubiri — în ultima parte eroina face ca o nouă damă cu camelii penumonie, fără să moară — romanul rămîne deschis, dar sfîșiat, mai ales de invazia kitschului. Pentru iubitori de literatură psihologică, paginile cuprinzind descrierea femeii care iubește, contrariată, sfîșiată de neliniști, modul în care urmărește viața celuiălalt, rămîn remarcabile. Scris de obicei de bărbați romanul pătrunde mai rar în aceste camere secrete ale psihologiei feminine, pe care rămîne să ne-o dezvăluie chiar femeile. Impact are această suferință, descriind cu o autenticitate remarcabilă suferința din dragoste a unei femei inteligente și debulate datorită lucrurilor. Preocupată de „roluri” din cărți, Marina Velcescu ia de la eroinele pe care le „Joacă” mai ales distanțarea de manifestările maculante, dar își aduce aminte de ele, mai ales, în momentele de dificultate, momentele limită ale încercării ei eroice. Cartea rezistă prin auctivitatea ei, căci, prin dramatismul tăieturii, prin aspect personal rotund, Marina Velcescu Prin prezenta noțiilor comportate a sensibilității și sugestive, pagini precum *În lumina searelor de vară* și, mai ales, *Cîntec de cîciolire, slăve de mare frumusețe*.

Pe un drum, dacă poate fi citită înă în paginile Impactului și o recenzie de profesor, își asumă o anumită responsabilitate. Pe un drum, dacă poate fi citită înă în paginile Impactului și o recenzie de profesor, își asumă o anumită responsabilitate. Pe un drum, dacă poate fi citită înă în paginile Impactului și o recenzie de profesor, își asumă o anumită responsabilitate.

CRONICA LITERARĂ

IOANA DIACONESCU:

«Herb»

Ioana Diaconescu își pășeste prin „pe-deașoaze poeziei” vîna divulării unor armarii de taină, în al căror cîmp heraldic profunzimea transparentă a oferă posibilitatea manifestării tensiunii insurgențe. Temătoare și sensibilă, poeta învață tîndrețea stingerii, poemelor sale transcrind reacții la „efectele” fizice ale trecerii timpului. Nu conspur obseșca gonestie surisul / strălucitoarea nimeră / Ce poți să-ți mai dai / decît sclăditul pîrului, lucul dinților / fereastră ochilor // Nu cer împăcare. Nu tîngu zile-le-acele trecute cu mult prea ușor / peste copitoarea tinerete. La timpă — un ram de cais înflorit în palida noapte / Surisul? Conspir cu însemnata / pe veci, în creierul furtunii / Surisul, care formă concentrată a supraviețuirii, oferă posibilitatea manifestării tensiunii insurgențe împotriva neantului și, în același timp, reprezintă redescoperirea continuă a esenței umane. Ioana Diaconescu posedă o vîe capacitate de evocare și cuordiere în vers a arderilor interioare răsînd, în general, acele resurse lăuntrice care s-o ferească de artificii și mimetisme, chiar și atunci cînd străbate spațiile

ECATERINA TARĂLUNGĂ:

«Misiunea de investigare»

Romanul *Misiunea de investigare* (Ed. Albatros, 1987) de Ecaterina Tarălungă este, în ultima analiză, o dezbatere de reper sentimental, dar evocarea lor este, din perspectiva unui prezent simit și dezolat, este un fel de catastrofă a sensibilității intelectuale, de această dată, cu sensibilitate estetizantă. Poeta vede timore și simte delicat: „Măntăii suare și reci. Un cîntec vesel, în trecuta toamnă / Havaul emiționat al iubirii / Ce mai stii, ce mai ai minte / din răbăria blindelor pere? / Te departezi altă de încet / cu o ochi de pesăistă privesti totul / nimic nu contază decît uleiul tău / foarte pur întins pe pînza scurpă / (Jurnal cu pere la Cimpulung Muscel). Importanță aici cum se înțelege din poema citată, nu este culoarea peisajului, ci sugerarea culorii și, mai cu seamă, corespondențele fine descoperite între mătăni, havuz și... perele de Cimpulung. Apoi, se cufină remarcată ambiguitatea deliberată din strofa finală: ochiul de pesăistă este al ei sau al lui? Al oricui va fi fiind, imaginea trimite la ideea (sau senzația) de departare, a îndepărtării, a singurătății în doi, căci pesăistul vede — nu așa? — forme, superfin, ignorind, de cele mai multe ori, conținutul. În *Desen interior* (I și II) și în *Aproape imaginară*, tonul se schimbă, devine declarativ și declamativ, suferința este conștientizată, analizată, depășită, și propusă contemplantă. Imaginea singurătății se înmulțesc („Ca un ou căldu / într-un cuib nestiut”, „Îndeajuns de tăcută mea resemnare / a asemeniului de lăstunții”, „Departarea a făcut pui, / Pui tandri”, „Mai scrii cu degetul pe praful de pe consolă un vers stins”), asediază fiind fragilită, descurajată în impactul cu suficiența și egoismul celuiălalt. Această stare de disoluție interioară are drept consecință, în planul expresiei poetice, dezmembrarea imaginii, sau, mai exact spus, aspectul ei caleidoscopic. Poemul se desfășoară acum după o schemă ingenioasă. Primele versuri numesc, direct și neutr, desințurarea sentimentală pentru ca, apoi, frinturi de imagini și imagini soc, aparținind aceluiași sferă semantică, să argumenteze liric constatarea inițială. Finalul, de regulă, conține o metaforă revelatoare, care rețea, dar la un alt palier emoțional, începutul. Versul să spună că poeta și-a construit o echilibrat, evitînd astfel simpla transcripție a senzațiilor și propunind, în schimb, complexitatea ideatică: „În fața durerii mele / nici măcar nu clipești. Ce ciudat / te-am ghicit astă seară / în pîsla senzației / Gîndul e-o vîșieră egeră. Pîndeste / un mic rest de iubire... Nici, nimic / nici viață / nici dantele mortii / nici dantele bătrînei doamne / Într-un foisor / răcoros te-ai retras. Te păstrezi / îți ajungi. Vîntul bate / cu ochii închiși” (Foisor). Sigur că, procedînd astfel, elaborînd adică și nu zămisînd spontan, poeta își asumă riscurile unei anume auctivități, atenuate, însă, de prosopetima cite unei metafore, plasate cu dibăc în momentele cînd poemul începe să trezească.

Contradicția între declarata (declinată și declamata) intensitate a trăirilor și o anumită rigiditate a expresiei este depășită în ciclul intitulat *Cîntec fără cuvinte*. Cititorul va înțelege, desigur, că nu este vorba de o poezie fără cuvinte (ce sînt și în unele cazuri de grafomanie, ce bine ar fi, ci) de renunțarea la discursivitatea logică, în favoarea unei logici poetice, predominant metaforice. Ceea ce se comunică acum sînt stări evanescente, ipostaziate în imagini pătrunzătoare, și nu teme „trotate” din exterior, „abordate” poeticește. Poetia reușește să întretină convingător iluzia sincerității, acordînd măsuri egale intelectului și simțurilor: „Cum e clădită turla aceasta / Ciudată neobișnuită e umbra ei / Pietrișul mîrunt o-mpînzeste / Totul dar totul / acumă doare, chiar litera stearsă de vreme / chiar ce pare că nu-ți / și cînd e frig / ies descăluș-n balcon. Te-ai născut / Cu violență zăpăci pe pînă / (Zăpăci pe pînă caldă). Cu Aproape imaginară, Cleopatra Lorințiu se apropie, cu pas încă sovăitor, dar se apropie, de Poezie.

Valentin F. Mihăescu

singurătății și pustirii: „Ce stii tu ce-nseamnă pustie ore / arse, ce foaia de vînt? / Corola, petala se sting în incendiu / acestei păduri de iluzii / Pe urmele ei flutură coada / murelei ce nu se mai vede / M-ascund după noru / trufeje ce dispar / Și mă pierde, mă pierde, mă pierde”. Teroarea pierderii de sine determină un șir de multiple metafore: a mîndrețurii, a manifestării a nevoii de comunicare, încercarea de a se cunoaște „semne”, de a exorciza o cale ascensională: „Dar mină aceea cu palma închisă pipăia drumul, tîșul, urcul și / zgomotul și toată puterea /-muntelui.” Pentru actuala vîrstă lirică a Ioanei Diaconescu două poezii mi se par caracteristice: „Să mă apăr de ea” în care imaginea arhetipală a caracalului, izomorfa solitudinii nefaste este anihilată de „surisul” securizant, și „Nu cu miță vorbea de tine paingul”. Aici, într-o formă o-femizată, găsim ilustrarea fidelă a mitului arachnean traducînd destinația condiției noroide: „Nu cu miță vorbea despre tine paingul / Striga cătîrindu-se strasic / pe casa-i cumplită la înfășur / Nu cu miță vorbea, Auzeam cum se / loarce firul norocului / Auzeam simfonia / cîciolirii stînce pe zhemul Arahnei! Realul e traversat de cezur, firele destinelor creează un climat oerotic dramatic, cîntec sîlind materia să se conformeze anumitor figuri prestabilite: „Lăgăturile”, nefind anexate de forțe benefice, nu dobîndesc, însă, un sens ordonator. Sentimentul auroce, constința sîrșitului este totuși mai suportabilă decît incertitudinea. Într-aitfel de pu-ternică, de coplesitoare apare „raza” ei nevăzută, aceste semne. Aceste litere / o frică / această cară se strecoară în sinul tău / serpește. A-tunci, duci sarpele la git / dar dacă?.. Există la Ioana Diaconescu o vîntă nostalgică de luminizată care să înfrunte fosnetul tristetii: „Învățătură pentru infanță” ca și ciclul de „buco-lice” proclamă vîrsta tînră ca rost al senectutii. Este în acest fel în posesia poeziei sale taina, destrămarea fiind înlocuită cu tulburătoare absorbție a ființei de către centrul ei. („Doar o inșihitură de lumină”) Lamento-ul poetic urmărește mișcarea difuză a sentimentului ocolind cursivitățile tradiționale ale versului prin asociații interesante, generatoare de densitate lirică și adevărat, uneori inconștientă. Nota dominantă a acestui volum o dă austere-tatea.

Constantin M. Popa

șanțierul hidrocentralei de la Bicaz, unde un accident la sistemul de aerisire al unui tunel, sistem proiectat chiar de el, îl interzice brusc cariera, instanța gîndindu-l vinovat de lipsa de vîgilență (vîna relativă: inșinerul însuși recunoaște, în fondul său sufletește foarte curat, că ar fi trebuit să prevadă în proiect un sistem de rezervă pentru aerisire în caz de defectare a primului) — și stă în detenție cîțiva ani. După ce-și încheie pedeapsa are o scurtă perioadă de dezorientare, dar la insistența fermă a soției apelează la fostii prieteni să se reîncadreze. Sistemul prieteniei funcționează în recunoșterea meritului, inșinerul Paul Simin intră într-un comunit în această țară, cu profesorii din școlile noastre, cu o altă sancțiune la activ pentru neglijență, conducînd însă foarte energic o secție de proiectare, așteptînd să se pensioneze și consumînd, probabil, ultimul conflict profesional cu tînră și energica ingineră Diana care vrea, fără știința de nicăieri, să revoluționeze cercetarea științifică din institut.

Două lungi capitole, ale cărții sînt dedicate părintilor Dianei, Dumitru și Sofia Negrea. Punctele de leătură nu sînt prea bine sudate, aflăm doar că Frîna, soția inșinerului Paul Simin, îl cunoaște bine pe Dumitru Negrea încă din anii '30, are chiar o înclinare sentimentală către el. Acesta, profesor de limba engleză, este comunit în țară de noi și gîndurile lui se potrivește pentru orășul natal. Sutu Mare unde va fi îndoarea lupte muncitorilor mineri înainte de dictatul de la Viena. Este, pentru autoare, un priel de a intra în detaliile relațiilor sociale și de muncă din zonă — dar și de a investiga a forțele romantice avute în vedere, într-un mediu paralel. Pentru că, cu profesorul Dumitru Negrea ne vom reîntîlni abia după ce țese la pensie și asistă, ca vechi comunist, la ancheta organizată în Satu Mare pentru analiza activității soției sale, Sofia Negrea, directoarea unei fabrici de textile unde intrase, ca simolă lucrătoare, încă din copilărie, în fabrica de țesături a pensionare voluntară în fata noilor specialiști care vor să se afirme prin studiu aplicat, prin noi energii creatoare.

În fond, „bătrîni” sînt învinși mai peste tot în romanul Ecaterinei Tarălungă: lor li se recunoște meritele, sînt iubiți de către cei tineri — dar, educîndu-se de a predă stătea mai demnă, ai cîștii. Acesta, însă, descoperă un alt „procedeu” de lezare între ei, de constituire în generație: este ceea ce prietena tînră lui Andrei, băiatul lui Paul Simin, numeste „misiunea de investigare”, sondaarea sufletului generatului pentru a te asigură de bunelul lui Andrei, reprezentă în țară în calitate de prieten cu el. Diana nu se întîlneste cu Andrei niciodată (sînt de vîrste puțin diferite: ea a terminat facultatea, are familie el abia intră în politehnică); ca reprezentanți ai celor două familii în prag de pensionare, însă Diana și Andrei sînt simbolizată rătă și două moduri de acțiune: ea este volentă rătă și se lupte pentru adevăr cu orice risc, fiind și conștient propriu demonstrarea lui — el devine precăut, căută, în a treia generație cum se suzerază autoarea, mai întii oamenii, vers puncte de leagătura între colei. Desigur, sansa în roman are Diana, Andrei rămîndu-și un fel de tertium dar-lectio, un deziderat didactic, de relațioare a tînrilor de protecție din care a plecat fapta și min în drumul ei spre împlinire. Andrei este cel obsedat de acea parabolă a fierarilor — parabolă căreia, din păcate, nu-l cunoaștem re-lica în viziunea Dianei (ea fiind totuși, aceea care, călădă tînră în teritoriul generației, anterioare): probabil că tînră înșineră ar fi preferat răspunsul otului lui Columb desfiintarea unor astfel de relații brute între maistru și învățăcel, „automatizării” prelucrării fierului (proiectul ei privește tocmai automatizarea unei topitorii de otel). Sau, cine stie.

Autoarea scrie cu prea multă „geometrie”, fiind destul de expeditivă cu personajele sale și cu timpul epic pe care îl acordă, reușind însă în portretul Dianei o concentrare exemplară a energiei creatoare. Misiunea de investigare este un roman actual ce pune probleme actuale pe care încearcă să le rezolve, numai în partea omenească a lucrurilor, în sensul unui umanism cultural, livresc, a cărui actualitate se cerea (se cere) să înșăși discutată.

Nicolae Georgescu

Invins, pentru că împărțat Bizanțului și conducătorul spiritual al acestuia recunoște dreptul romanilor de a-și alege singuri conducătorii dorji. Demnificația specială a acestor împrejurări este deosebită mai ales datorită privirii lor în contextul politic intercomunitar al timpului. Cartea a declamă restabilirea adevărului în legătură cu Bătălia de la Rovine, cu precizarea datelor reale și a caracterului vicioros pentru romani a conștientului. Sinteza lui Ciprian Zaharia se înscrie astfel în prelungirea unei tradiții literare care a avut în vedere și autonomia dezvoltare a societății românești din nordul teritoriului locuit de romani, capabil să pună condiții patriarhale bizantine și să se disocieră cultural de restul Europei. Într-o Monografia Iosif I. Musat se ridică pe o infra-structură documentară, ilustrată de un subsol de note foarte elaborat și bogat, unde înțeleg de multe ori pentru cititorul obișnuit în revista *Lucașfăruș*. Este rostul lucrărilor de sinteză să fructifice aceste încercări parțiale și să le dea un sens mai înalt, așa cum reușește această monografie excepțională.

CENACLUL REVISTEI

«Lucașfăruș»

● Cea de-a patra sedință a Cenaclului revistei „Lucașfăruș” a avut loc marți, 1 martie 1988, în sala de lectură a revistei „Lucașfăruș”. Au citit Dumitru Pricop (poezie) și debutantul Septimiu Stoica (proză).

La dezbatere au participat: Fănuș Neagu, Mircea Constantinescu, Pan Izverna, Ion Luca, Nicolae Stoian, Adrian Cristache, Valentin F. Mihăescu, Aurelian Lazu, Alexandru Dan Condescu, George Pituș și Vasile Neagoe (poezie), Fănuș Neagu și Alexandru Florin Mircea Constantinescu, Adrian Costache, Aurelian Lazu, Adrian Dafir, Dumitru Bălaș, Nicolae Stoian, Alexandru Dan Condescu, Liviu Mitrănescu, Vasile Neagoe, Iulian Neacuș (poezie) — încheiere a vorbit Mihai Ungheanu.

Lucrările cenaclului au fost conduse de Mihai Ungheanu și A. I. Zaharescu.

În ședințele anterioare au citit: Gabriela Hurezeanu (poezie) și Nicolae Mateescu (proză) — noiembrie 1987; Sabin Opreanu (poezie) și Ion Florian Panduru (proză) — decembrie 1987; Adriana Sitaru (poezie) și Mircea Cavadiu (proză) — ianuarie 1988.

Rigoare și sensibilitate

Urmare din pag. 1

lirismul proteic al Gabrielei Hurezeanu are noșgia identității cu materia fluidă a surso-ului în versurile metamorfozate, versurile generează — la fel ca și titlul volumului — conflictul dintre autenticitatea trăirii și infidelitatea cuvintelor, separarea expresiei de sentimentul în sine, nu întâmplător metafora „oglinzii” și un simbol central al acestei poezii („ceea ce vezi acum în oglindă / poate să fie doar / și altă / dar și din cuvîntul tău este de transfigurată eterna problemă a creației, aflarea „cuvîntului ce exprimă adevărul”. „Acum știu / cum sînt înălțurătorul știutului, spui, / și ieși din / tine / multiplicîndu-te la infinit / din aproape absolut în aproape absolut / ca-ntr-o fotografie micșată... / Dar cine vorbește în adîncul rostului tău? / Dar cine din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o acută conștientă critică ea își exprimă cu luciditate mecanismul propriei creații, scriindu-și, cum s-ar spune, „la vedere” poemul, intrînd în dialog cu virtuozul cititor: „Acum aștepti poficioș o metaforă triumfală / despre toate acestea / dar ele sînt cum sînt și altă / și altă / dar și din cuvîntul tău este de adevărat la tine? / Dar cite galaxii mai ai de străbătut / de la sinele tău pînă la cuvîntul sine? / Aceste interogații tulburătoare dau tensiune multor poezii, fie ele cu substrat biografic sau ridicare la altitudinea viziunii (cîteva poeme din volum au o densitate abstractă, remarcabilă). Gabriela Hurezeanu posedă ca mai toți poezii de azi, o

VALERIA
DELEANU

Acasă

Ne-adăpostim norocul și ora de iubire
între pereții casei ce ne păzesc prea blind.
Ne mai rămân: în umăr, arpa instrăinării,
pe tălpi liberă trecere, cu urma de pământ.

Toți trandafirii verii se-arată a fi domestici
și-ncep să-nmiresmeze într-un decor intim
spre binecuvântate oglinzi fără chenare,
în care, treziți din noi, miraculos, fugim.

pină încep părinții să ne ridice nunta
desprânși din frumusețea profundelor iubiri
între pereții casei ne-adăpostim norocul
și ingerii de pază se dovedesc martiri.

Poem pentru mama

Aducea soarele în fereastră.
Am întrebat-o de unde știe
Cind se face dimineața...
Deschidea ochii mari.
Ce mult înseamnă veghea!

ARTEMIZA
BODNAR

Cîntec de leagăn

Deschide ochii floare
Deschide ochii piine
Deschide ochii noapte
Ca un păr vinețiu de femeie

Deschide ochii muzică;
tamburine, ciocirlii mesager

MARILENA
MOLDOVAN

Vremelnicie

Istovitoare clesădă
vislesc
prin păsările mele
retrase în dimineți înalte

mă bănuiesc
de boala iernii
de contopirea curcubeelor

Tropote nesățioase
străbat odincul
strigătului meu
strivind ceasul
cu o lacrimă de iarbă.

FLORENTINA
VIȘAN

Atît de blind

Cum roua pragul ierbii. Pas ușor.
Să treci lichid. Senină moarte lină.
Despovăratea cămii. Roșu nor.
Ce-n destrămăre-ar limpezi lumină.

In clipa-aceia fulger s-ar citi
cartea de clare ceruri. Și tăcut
doar albă nemărire s-ar vădi
rivnite ieri secretele ei mute.

Prin tine privitor. Atît de blind
trecind prin toate. Armonie sfîntă.
Doar sunet pur prin insuși străbătînd.
Auzul de cuvînt ce nu cuvîntă.

Pădure mută

Un luminis. Tunel interior.
Ca-ntr-o pădure mută și virgină.
Pe mușchii verde straniu proiector.
Necruțată palidă lumină.

Da știu că cineva a mai pătruns.
Pecețea cuiva a profanat-o dată.
Flori moarte-n arbori rîndi neajuns.
Din iarbă doar sîmînța ei uscătă.

Nu-s păsări nu-i nici murmur de izvor.
Un abur aspru și lăptos se lasă.
Noi probe strînge jude scrutător.
O băreș pleoapă tot mai grea apasă.

O creșu. Se subție șarpe lung.
O suplă rază trece-venenată.
Să mă grăbesc năoiaze ei s-ajung.
Să pierjolesc umid orice dovadă.

Cei șapte ani de-acasă,
vreme limpezită,
pătunsă în dragostea ei, adinc
dincolo de orizont...
Afară ziua se avînta
Soarele se îmbăia în părul ei blond.
Din secunde extrăgeam aur.

Voi înfrunzi

Nu-mi alunga ninsoarea, iubite,
lasă-te să mă gătească de nuntă.
Primește valul acesta, alb, alb,
trupu-și ascunde, ca pe-o trădare,
pină și umbra căzută.
De aripile fluturilor reci mă leg,
deșirîndu-mi gîndul, departe!
Memoria mea, iubite, poți s-o porți,
ea n-a trecut nicînd prin moarte!
Și trupul meu poți să-l străbăți
cu-acei întors din sudul înșorit...
Nu-mi alunga ninsoarea, iubite,
și nu te speria, voi înfrunzi la timp!

Poem

Țin global pămîntului în palmă,
adorm și visezi,
ora cînd îl va ajunge blîndețea
frumos acuită
peste lumina unui crez.

Deschide ochii ploaie
Focule deschide ochii
Deschide ochii carte
drum - mai departe.

Orgă

In orașul cu multe scări
viața și moartea
pe fiecare scară
într-o cădere a umbrelor
ținîndu-se de mîini
încetul cu încetul ne deprindem cu uitarea
lutului așternut sub piatră
ce lungă e ultima scară
- ar spune gura închisă -
o orgă amuțind a lacrimă...

Cîntec din oglindă

Ce dor mă inundă
Cînd depărtarea mi-o aprinză
Iarna mă trece zăludă
Peste podul de oglinzi

Ce dor mă abate
Cînd galbenii pin la genunchi
Gutui în omurgii coapte
Și copacii fără trunchi

Ninsoare

Rădăcinile
imi pocnesc în timpane
În vîz mi se adună
izvoarele
clopote isorite
lacrimile
se preling
pină la limba ierbii
și hotarul dintre dimineți

Trenul trece
fără destinație

Tablou de Viorel Lăzărescu

Cînd din nou

Nu-mi geană subțire. Nu-mi țipăt șoptit.
Plutitor peste iaz. Sub o palidă lună.
Ca un plaur stingher. Scufundat doar atît
cît să-mi amintesc că am ars împreună.

Cenușa aceea. Ca un nor s-a destins.
A planat melopeic pe deasupra de ape.
Inflorate cu vibrat. În ecoul lin stîns
au foșnit vinovat doar tresfii aproape.

Poate-o stăniează rază mă păstrează pierit
sufletul arderii flăcără-abur.
Undeva mai pulsează sunet ferit
în tiparul secret al ceresului fagur.

Cînd din nou vei sorbi nesătul însetat
armonia luminii de laudă-naltă.
Glos și trup de vestală descenușat
vor fi iar ca atunci laolaltă.

Grădina cu forme

carmen firan

servea la masa vecină, și accepta înfrîngerea
mîncîndu-și colturile gurii. Berea era nemțescă
și rece. Orchestra improviză în surdina un soi
de café-concert, și amîndoi se bucurară că nu
cînta prea tare. Pe fiecare masă ardeau lumi-
nări și, din păhăre înalte, cei mai mulți sorbeau
vin roșu. Pușini dintre ei erau soți și soție, se
priveau cu înțeles, mîmîind fericește, femeile
fumau țigări scumpe, zîmbeau mereu și făceau
să le strălucească ochii din dorința de a plăcea
cu orice preț. Dora fuma și se gîndea că dincolo
de sala aceasta capitonată în roșu, decorată în
auriu, cu candelabre, mătăsuri și plus, izbuc-
nea orașul cu strălucirea lui gri, cu autobuze ha-
lanșîndu-se asemenea unor hipopotami cu burți
greaoale, orașul pe care și ea îl lubise cîndva,
transformat acum într-un monstru în haine de
stradă. Exagera, firește. Exagera, răstălmăcind
tăcerea dintre ea și Andrei în așteptarea fripu-
turii, apoi a notei de plată. Pe ea o complexau
chielnerii și restauranțerii, nu se distra niciodată.

Andrei minciă îngrîșorător de încet și de ele-
gant, după ce servetul alb, despăturit, fusese
așezat pe genunchi, lăsă o bucată bună în far-
furie, și Dora își aminti cum sorbea corbă
acasă, se necăji de atîta spirit critic cu care o
dăruie natura, împiedicînd-o să se bucure, să
creadă, să accepte. Oamenii și gesturile se desță-
ceau în felii subțiri, analizate îndelung, în de-
taliu, dar despre care nu vorbea nimănui. Cine
sintem, de fapt, dacă vrem să părem mereu
alții, pozăm și ne prefacem, împrumutăm, din
dorința facilă de a brava, negăm certitudinile și
acceptăm aparențe. Clisee undeva, speculații,
firește, că pentru a stabili gradul de educație al
cuiva e suficient să-l privești mincînd, dar el
să se știe singur, într-o încăpere goală, neob-
servat, pe masă și fie mîncăruri gustoase, ape-
tisanse, el flămînd și neapărat crezîndu-se sin-
gur și neobservat, față în față cu tentația și cu
impulsurile primare.

O țigană bine îmbrăcată oferea buchetele de
găroafe doamnelor de la mese. Îi întinse și ei
unul și ea, culmea, l-ar fi luat, dar Andrei se
scutură îndîpșit, nu vroiau flori, țigancă în-
sistă, el privi în altă parte, considerînd discu-
ția încheiată. Și pentru a acoperi golul penibil
începu să povestească ceva despre un coleg de

serviciu, despre niște produse sofisticate cu dis-
ponibilități multiple, elogiind tehnica de calcul
din Bulgaria, și Dora nu înțese mare lucru,
poate din ignoranță, recunoscută, în electronică
și informatică, poate pentru că nu făcea efortul
să-l asculte.

Muzica se auzea acum tare, acoperirea vocii,
și vedea de Andrei mîncîndu-și buzele, ea zîm-
bea, încuviința, dar îl privea doar, judecîndu-l
superficial ca de fiecare dată, străină și îndep-
rîtîndu-se mereu de cadrul real în care ei doi
ofereau o scenă armonioasă pentru privitorul
din afară. O dizează cînta în grecește și Andrei
se întoarse s-o vadă, făcu o grimasă și își
aprinse o țigară sprînjindu-și coatele pe masă.
Păreau un tete-à-tete desăvîrșit și Dora se com-
plăcu și în această poză, exersînd acum tipul
de ingeniu, aerul simplu al femeii captivate de
sarmul celui care povestea, crezîndu-se unic,
inegalabil, esențial-necesar. Sau poate că și An-
drei era la fel de străin și la fel de singur,
poate că și el intuia prăpastia și încerca să
arunce balastul pentru ca fragilul, presupusul
plutitor să nu se scufunde.

Dora nu insistă, era mai comod să-l reducă
trăirile, sentimentele, personalitatea, la câteva
linii sigure în care să nu încapă ambiguități, atî-
tudini și stări complexe, contradictorii. „Te
simți bine?” Dora se mulțumi să se lase pe
spate cu gesturi molatece în semn de relaxare.
La urma urmei, ce o deranja la el, ce i-ar putea
reproșa, ceva mare și grav, de ce să-l acuze?
Andrei se străduia și asta putea să impresio-
neze, fără apel la alte sentimente, doar, poate,
la puțină diușie și înțelegere. Andrei se stră-
duia să adune cu mîini nesigure bucăți de suflet
și, ca într-un joc al îmbînării, să le pună acri-
tici. „Ai uitat viața”, i-ar fi spus ea, „nu vom
reuși să desăvîrșim nimic, să desăvîrșim, înțe-
legi? pentru că mereu ne va lipsi cite ceva. Lu-
crurile sfărîmate au alte legi organice și gravi-
taționale, timpul acționează diferit asupra lor,
ferind aici, nîmicînd dincolo, se instaurază
dezovăzări și dispar încheieturi, forme, se es-
topăzesc culori, intervin stridente, vom recădi,
dar nimic nu va mai fi ca înainte, lucrurile își
vor căuta vechiul loc, dar nici o armonie, nici
o armonie”, obosi Dora, populîndu-și singură
grădina cu forme, mulaje de ghips și nici unul
nu era al ei, nici unul nu se respira, nimic real
în jur, doar dizează țînd într-o limbă stră-
ină, în timp ce Andrei achita fără regret o
notă de plată umflată. Uită unde era, de ce se
afila acolo, nu recunosc nici bărbatul din fața
ei care își strecura la loc bricheta în buzuna-
rul de la vestă, cu o distincție acum fabricată.

(fragmente din romanul Tot mai aproape)

CLELIA IFRIM

De-a dreapta - iubirea
de-a stînga - drumul spre ultima fereastră.
Copilării întoarse de la sin
stau aici pîite
privind pe furis înainte și înapoi.

O vară pentru fratele meu

Te știu acasă, în spatele grădini
Păienjenitul ud la colțul ochilor
te-mpicică să crezi că voi veni
sau numai timpul -
la cîngătoare prins - cuțitul de argint?
Mai pui cartofi? Și pentru cine pui sulfînă?
Pe stradă trec vechii vecini
și tot la fel aduni
hărți cu planete și nori?
Și mieii au în primăvară funde
și ciucuri mari la git?

Pricepi, eu te întreb de toate acum,
acum cînd le-am uitat.

Oxigen

Pieptul meu - un coș cu două frunze mari
de arțar.

LAURA TĂNASE

Lumina pentru țară
Aici, acum, cu cinste și mindrie,
Aducem cald omagiu țării-ntręzi
Lăsînd lumina pentru țară,
Să lumineze rodul lor pe veci.

Căci anii trec și ceața se destramă
Lumină caldă năvălește-n noi
Ca un balsam, un soare ce scintie
în dimineața trecătoare ploii.

O lume mai cîntită și mai bună,
O țară mai destoinică avem,

Unghere mici, călcîie roz și deul încolțit
de vulpi.

Și tu ai iubit-o cel mai mult -
poate pentru rochia roșie,
poate pentru semnul regesc.

Erai mîndru de recolta de peste an
și se făcuse toamnă și iarnă
și venise primăvara.

Oglinda rece și chipul bun.
Și te-ai uitat? O, nu la cercul de mătase
din jurul casei ei,
nu la cămășa subțiată -
arginturi mai la-ncheieturi -

La florile din miini, e-adevărat, nu te-ai
uitat?

Erau cel mai albe, cele mai ușoare
dintr-un tubercul de cartof.

Alături stă bărbatul de credință,
Purtînd pe umeri visul ei suprem.

ANA-MARIA CRIȘAN

Mărțișor
Mă strînge și mă arde
rochia asta de mireasă
de parcă vara
din primăvară
dă să lasă și
s-o ardă
și s-o ardă
și s-o doară...

ANA DELEA

Pastel
In ferestre,
printru mușcate albe
stau atîmate
clipele serii...

Trec clipele serii
și le lasă pline de dor...

Fetele străzii mele
scriu poezii
colorind apusul
în dorul despletit
al curcubeului.

Fetele străzii mele
sînt făcute acum
numai din dor.

De-abia plecaseși

nînge-n glumă parcă...
nu știu dacă o mai nîns
din ziua în care te-ai stîns

plecaseși în glumă parcă...
nu știu dacă o mai nîns
din ziua în care te-ai stîns.

9 decembrie 1987

Mai întii, să ud mușcatele

Vorbei de măști...
Cum poți ști
ce se ascunde îndărătul lor?
De măsura lucrurilor...
Oare ai știut-o?
Cred că țî-era dor de ea.

Aș fi vrut să-nvăț și asta
de la tine...
poate nu mi s-ar mai fi făcut
atît de mistuitor de tine

să fi continuat să ud mușcatele...

teatru

Clovnii

Un remake, în notă lirică, al vieții
de circ. Delimitat de un rîu și gonflabil,
spațiul scenic a devenit arena
palpitantă a circului. Un glas sovietic
de copil rostește interogativ
motto-ul reprezentației: „mămică, ce
fac clovnii, cînd nimeni nu mai ride?”
Scris și regizat de Mihai Mălaimare,
Clovnii se înfățișează din numere dis-
tincte în jurul tristeții personajului
care, indiferent de starea lui, trebuie
să aducă în arenă risul... Chiar dacă
numerele sînt interupte, ideatic sau
structural, chiar dacă subiectul mai
poate suporta îmbunătățiri pe aceeași
canavă, Mihai Mălaimare demonstrează
că uitații clovnii aduc o notă de
prospețime, de candoare, de simplici-
tate frumoașă, binefăcătoare, că arta
lor nu are vîrstă, că ei, schimonosii
clovnii, artiștii-clovnii trăiesc în afara
timpului, mai cu seamă atunci cînd
pot ieși din rutină, atîcînd trudeș
și cînd truda lor e călăuzită și impli-
nită cu pasiune. Clovnul alb, Donul
Clovn, este personajul arhetipal, re-
prezentînd ideea de spectacol, de
transfigurare. Apariția lui corespunde
reprezentării, depășind magia re-
verberie pe aripile iluziei și închinînd
cercul trist cu mîncarea posibiliei morți
a artei risului. Masca albă, costumul
argintiu, împodobit de palete, vorbi-
rea afectată, elegantă, a actorului
Mircea Constantinescu, îl detașează
de ceilalți clovni. Gesturile lui ample,

patetice, au distincția, poezia și de-
mniațea actului artistic, ajutînd delimi-
tarea jocului mimetic (convenție în
convenție) de jocul direct, trăit, al
celorlalți. Clovnii autentici, reali, sînt
nălingi, naivi, dar simpatici, sînt
candizi și plini de bune intenții, chiar
dacă dorințele lor dau greș. Fratellii,
în interpretarea lui Mihai Mălaimare,
este clovnul aparențelor: el mimează
carajul atunci cînd moare de frică
(dansul fantomelor) și mimează iubi-
rea pentru o admiratoare, atunci cînd
nimeni nu-l iubește. Mimarea acestui
sentiment este atît de profundă, încît
clovnul se îndrăgostește de un simplu
manechin, pe care-l umanizează (fă-
cîndu-l să plîngă). Povestea clovnului
îndrăgostit este un fel de Luceafăr
în manieră clovnească, fără să dimi-
nuizeze cu nimic ideea nemuririi prin
dragoste. Trupul actorului exprimă în
mii de nuanțe miscarea, viața și su-
fletului, idei, atitudini ale spiritului,
devenind o tainică, discretă „metaforă
universală” (Ortega y Gasset).
Stăpîn peste lumea efemerului, mim
de bună calitate al acestui efemer,
Mălaimare și-a condus interpretarea
acestei reprezentații pantomimice su-
fletului, idei, atitudini ale spiritului,
devenind o tainică, discretă „metaforă
universală” (Ortega y Gasset).
Stăpîn peste lumea efemerului, mim
de bună calitate al acestui efemer,
Mălaimare și-a condus interpretarea
acestei reprezentații pantomimice su-
fletului, idei, atitudini ale spiritului,
devenind o tainică, discretă „metaforă
universală” (Ortega y Gasset).
Stăpîn peste lumea efemerului, mim
de bună calitate al acestui efemer,
Mălaimare și-a condus interpretarea
acestei reprezentații pantomimice su-
fletului, idei, atitudini ale spiritului,
devenind o tainică, discretă „metaforă
universală” (Ortega y Gasset).

vesti, Mălaimare este și nevasta
sommambulă, dar temperamentală, a
Domnului Clovn sau o parte a bidi-
viului care bate step (alături de pro-
fesionistul Mihai Panait). Andă Că-
lugăreanu este clovnul poeziei, ea
cîntă pentru copii, se amuză sau se
întristează de poznele micului clovn
și este curioasă în numărul albina-
ței sau al toacăneli de berbec. Adrian
Titieni este cînd clovnul trist, lumatic,
al cărui oftat se constituie într-o mu-
zică a sufletului, cînd clovnul repezit,
puternic, sigur de el (oh, my darling,
oh, my darling...) La Mihai Bisericanu
se observă o gestulație mădăoasă
muzicală. Interpretînd la un xilofon
improvizat (pahare cu apă) muzica lui
Chaplin (bătrînul clovn), el aduce o
notă de afectiune, de soapătă tandră.
Mignonă și sprîntecă a o mingioară,
Claudia Cărmăză aduce în scenă far-
meul fizic și vocal al unui fel de
Poppey-groavul (miscările ei sînt ca
ale unui desen animat). În dansul pe
rotile, în mirajul interdicției sau în
magia iluziei, fiecare interpret vine cu
glasul și modul lui specific de expri-
mare, alcătuit sub bagheta lui Mălai-
mare o trupă sudată, dinamică, dorci-
că să joace, dar să și trudească. Dacă
arta comediei moare, (numărul final),
ce mai pot face clovnii? Murmurul
de durere se transformă în plîns și
printru sughițuri de plîns se naște
risul... Dincolo de lacrimi, ei încep să
facă ghiduși, trezînd în oamenii nu
doar risul, trezînd însăși Ideea ilu-
ziei... Bucuria renașterii artei este
fără margini, emoția pe care o tre-
zește în spectatori este de bun augur.
Explozia de viață aduce viață.

Nicoleta Gherghel

plastică

Formele luminii

Aburul și apa în transparența lor
s-au rîvnit statul. Lumina s-a intru-
chipat în material numai prin har ar-
tistic, prin forța optimistă a creatoru-
lui, prin bucuria celui puternic să
re-creeze structurile lumii, legîndu-
viața lor fragmentată prin liantul me-
taforic, filtrîndu-le prin sitele fante-
ziei lui zămisitoare de expresie nouă.
Pînă nisipul a devenit stîră dezvîtu-
indu-și aite fețe, blînde muchi prin
coridoare de oglinzi, este calea de la
orb la cel cu vedere, de la dictatura
beznei la deschiderea luminii.

București și „Ion Andreescu” din
Cluj-Napoca, își însotesc demersul ar-
tistic cu psihologia vîrstei: natura-
le, curaj în atitudine și rostire, sin-
ceritate și o acută căutare a noului.
Sînt date care dau unitate și expre-
sivitate expoziției, o individualizează
total prin numărul mare de piese și
de semnături, prin multitudinea for-
melor noi, insolite ale luminii.

Inițiată de trei prieteni, Vladimir
Cloroi, Valer Neag și Dumitru Mihai
Nazarie, expoziția a fost gîndită ca o
confruntare între două generații de
sticlari: cei cunoscuți, personalități
bine cunoscute și cu o bogată activi-
tate în cîmpul artei ca Dionisie Popa
Năgăreanu, Ion Cădar, Ovidiu Bubb,
Dan Bănciță, Ion Cădar, Ovidiu Bubb,
Valeriu Semencescu etc. și cei care vin,
care înnoiesc graiul sticlei: Valer
Neag, Cătălin Hrimciuc, Cristina Iliescu,
Iza Hăneanu, Lucian Butucariu,
Mihai Nazarie, Radu Popovici.

Cuburile cristaline și fibrelor sticlate
ale lui Dan Bănciță primesc rîspuns
de la structurile decorative, excelent
puse în evidență, ale lui Vladimir
Cloroi, șarpele cu ochelari din sticlă
albă ori vasele în alb-negru ale lui
Ovidiu Bubb, primesc replica prin me-
talo-ecoli, cu tăieturi de mare sim-
etrie, ale lui Lucian Butucariu, florile albe,
suple în norocoasa mătase a eleganței
pe tije translucide - transparente
florete cu mîncare în rădăcina adevă-
rului - ale lui Dionisie Popa și gă-
lesc ecoul în tronul negru Ingropat
într-un paralelipiped de lumină, de-
venit personaj într-un cub de oglinzi,
gîndit de Valeriu Neag ca o structură
fără sfîrșit prin parca vîlăturii a ra-
zelelor de sus ori în fîcările-săbii de-
găjînd multă poezie ale Cristinel
Iliescu, Formele geometrice cu efecte
de prundiș de cristale ori scarabeul de
argint de sub ape într-un discret dia-
log de umbre semnate de către Cătălin
Hrimciuc rîspund formelor naturii sur-
prinse în cele 14 realități plastice ale
Izei Dancau Uncov așa cum panourile
luminoase cu efecte optice ale lui Du-
mitru Mihai Nazarie completează vi-
traliile lui Radu Popovici.

Cea ce mi se pare remarcabil pen-
tru majoritatea expozitelor este esen-
țializarea formelor, reducerea la esen-
țialul cu valoare maximă. Excepție fac
probabil doar vasele decorative inves-
timînd eroii cavalerismului feudal
împovărate de elemente baroce, o
notă discordantă anarte prin această
lume de statui cristaline.

Pentru că sub aceeași semnă ale
împlinirii valorice se încercă și solu-
țiile semnate de Elena Manta, Daria
Varna, Ana Maria Nagy, Mihai Po-
pescu ori Horia Badea din Cluj, Maria
Labău, Dan Popovici, Monica Her-
meneanu, Mariana Apostol, Nutu Mar-
cel din București; toate lucrările în-
sumate sînt o reală demonstrație de
valorilor plastice conținute de arta
sticlăritului, o demonstrație-lecție nu
pe elementele tradiționale ci pe da-
tele de autor, pe gradul lor de dife-
rențiere prin concepție și atitudine
precum și de înnoire a formelor.

Si formele luminii, de această dată,
au forța și expresivitatea marilor idei-
metafore.

Ion Moroșan

Cum scria mama

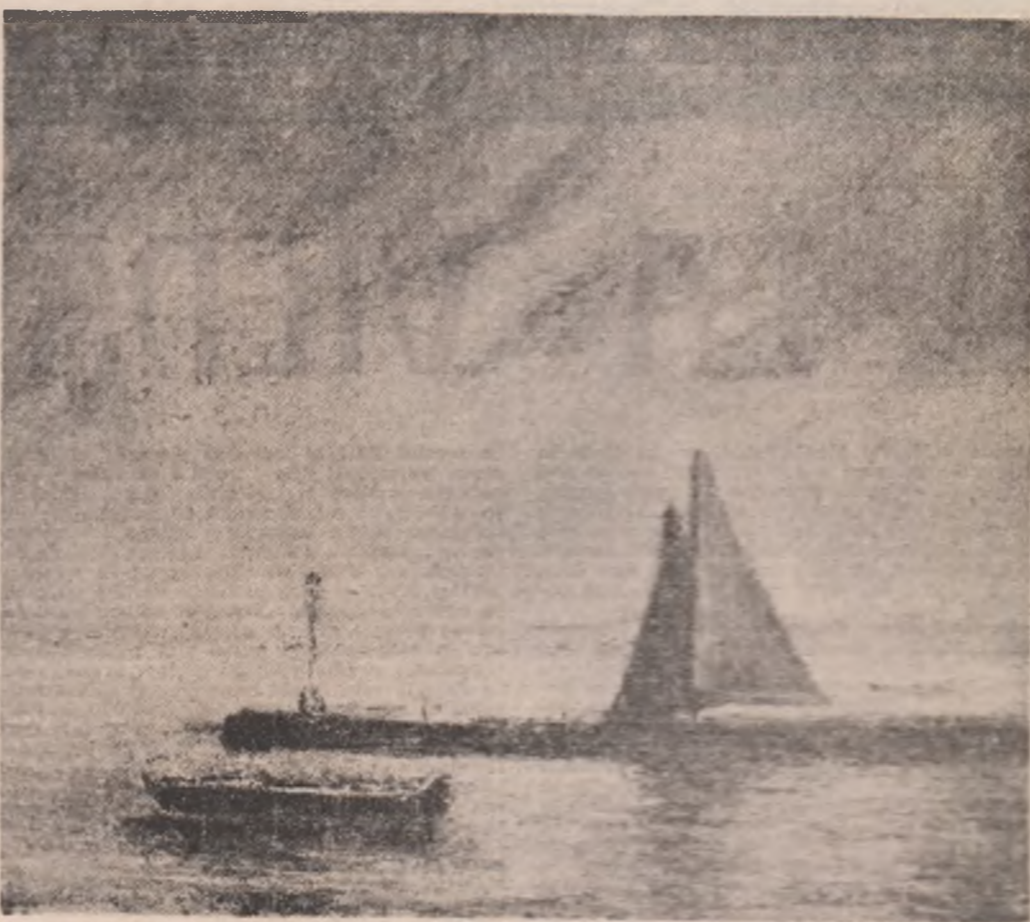
silvia chițimia

În fiecare seară, o lună palidă cobora din înalțuri și ne lumina încetpeneș. Miroasă a lebruri, din împrejurimile Dornei și mîncarea avea gust de iasomie și măgăritare. Putea fi o seară de vară cînd depărtările luceau straniu în cada de argint a după amiezii și pe biroul mamei se afla ca-ntodeauna aprinsă, o luminare înspăciată. Un semn luminos pentru popasul vîz-duhurilor, cum spunea ea. Aveam mereu musafiri, dintre cei mai neașteptați, de pretutindeni. Veneau adieri de vînt din înalțuri de munte, pale de primăvară purtate de arbori arhangheli (arbori ocrotiți și misterioși) sufluri din pădurile nordice, vînturi de vînt din Hyperborea și mulți spiriduși călători venind să poposească cite o noapte pe deasupra caietelor și tomurilor groase. Copil fiind, îmi plăceau serile acelea cînd mama scria la lumina luminărilor. Stătea la birou, cu ochii încercănâți de visare. Cetea tot felul de hirtii și caiete, cărți vechi cu marginile zdrențuite și mai apoi desena litere tandrefirii sau chiar tandrefirii de-a binelea culeși din grădina vreunui castel părăsit. Cel mai mult îmi plăcea cînd, cuprinsă pe neașteptate de febra inspirației, zîmbea, suridea neînchipuit de frumos și se pornea să mîzgălească tot felul de cerușe, noplate, vîinești, albastrii — pe care le rotea încet și mai apoi, parcă prin farmec, le prefăcea în fraze, siruri, convoie de cuvinte ce mergeau, sau și coborau pe întinsul paginilor, înconjurau camera, înconjurau orașul, lumea, galaxiile și se reintorceau apoi, din nou, pe desurturile de hirtie unde apăreau oaze, se înălțau cetăți și construcții uriașe cu întimplări miraculoase. Și cum mai sfîrșiau atunci luminările pe biroul mamei! Ce-am învățat eu în clipele acelea? Că prin venele de marmură ale întinerului pot străbate până la noi, tot felul de gînduri și cînturi. Că trîntul de grieri e ca un podet muzical, o pasarelă subtilă ce poate lega între ele hăuri și galaxii depărtate. Atunci aflii istorii cu păduri, pirai și printese, poți admira prin ocheanul cite unui apus de soare vrăjit mari bălăii și victorii pîndite-n ascuns de o stea vestitoare. Mama chiar transcria povești cu întimplări din țara portocalilor îndăgostii și sălbateci. Cum scria mama? Tinea capul apicat grațios deasupra colilor de catele dictand, respira ușor și buzele-i murmurau tot felul de cuvinte șoptite. Îmi plăcea mai ales mîna, se-măna cu o lebedă înotătoare pe ape, înaștind așa ușor, în timp ce inserna cuvintele pe hirtie.

Cînd scria și o priveam de pe fotoliul albastru așezat în călăiaș colț al încăperii, părea că se depărtează încet, se pierde luncind pe un vapor de fum cu miros de cernăuță. Nu știu în ce țări, pe ce insule sau în țările exotice călăiește mama, întodeauna era îmbrăcată cu haine de seară — mătăsuri sau dantele — purta mănși subțiri și un inel de argint. Pleca așa, în miez de noapte, de una singură sau, arar (aveam certa impresie) venea cite o ființă de foc cu plete aurii ce o lăsa drăgăstos pe după umeri pîndind-o în zbor, și mă teneam să mă plec, pleca singură. Era curioasă și veselă. Mi se părea chiar zăbăucă. Rătăcea prin cîrșiri sălbaticie, prin tot felul de coclauri fioroase ba chiar și prin deserturi ce păreau fără sfîrșit. Se avînta așa curajoasă, trecea grăbită, traversa păduri, serpentine și poduri de umbră, ocolea prăpăstii și hăuri adînci, sărea peste ele, lunea pe cornise subțiri de-natură ce se sfîrșeau în neant. Alerga mereu, se depărta pe strădele uscate, străzi de beton din orașe necunoscute. Călătorea mult, cine știe pe unde, îmbrăcată cu vestmintele acelea subțiri, dantele și perle. Știu că mereu mi se făcea frică și mă teneam că s-ar putea să nu se mai întorcă. Căci mama era prea visătoare. Un amănunt — o străveziu sau lucrăm în cer, neîfăcesc — n-otmplare cu flori vorbitoare sau taine dezvăluite de-o stea, o puteau fermeca și reține. Clipe, ore sau ani. Sau mă teneam că ar fi putut să nu mă găsească drumul de întoarcere căci acele tîcșuri erau ale nopții, căi întortocheate ale întinerului, hățisuri necunoscute. Mă-nfrisonam. Mi se făcea o teamă grozavă. Degeaba îl vedeam capul apicat pe albul hirtiei, mina scriind și trupul grațios încrîncat pe fotoliu. Eu simțeam că mama nu mai este cu mine. Mai ales știam asta din luminiozitatea ușor electrică a părului ei, din faptul că o strigam încetșor și nu mă auzea de parcă între noi s-ar fi căscat dintr-o dată o prăpastie sau ne-ar fi despărțit un fluviu adînc și de netrecut. Se mai auzeau uneori un fel de voci. Părea că uște și ferestrele cînd se deschid ușor sau erau gata deschise, comunicînd cu o casă mai mare, unde era și mai multă lumină și de unde răzăbăteau glasuri, conversații sau numai simple cuvinte de sărbătoare. Sunau frumos. Clopoteau. Altă dată, din cine știe ce motive sau din altă natură, prin pereții camerei se auzeau foșnind păduri de mestecești, se întrezăreau tulpinile albe ale capacilor și cerul depărtat și strălîn din care aproape uimită lumina se dezgheța și curgea în ape verzu pe umerii noștri înfiorați. „Că așa trebuia să fie atunci cînd creșteră să-ți pîndi cuvîntul depărtare, nesfîrșit, întindere fără de margini!” îmi spunea mama și continua să scrie. Părul albastru părea o coroană de gînduri strînșă deasupra capului ei. Nu mă mai săturam să o privesc scriind. Înconjurată de efluvii, miresme de vară, traverse de fum. Uneori, în anumite seri, către ore tirzii aprinse multicolor sub pa-

ravanul de vedenii al lui, în cameră începea să miroasă a brad și se aprindea o lumină galbăie, vesteață parcă, păstrată prea mult în felinare doite de nesfîrșită uitare. Se auzeau clar gabriolele, foșnetul de mătăsuri al rochiilor, briza de vînt involburată de cite un evantai. Prin geam zăream căzînd fulgi de zăpadă, doamnele chioleau și cereau subele albe, se-nvăluiau în dantele și blănuri, chemau cu dulci cuvinte trăsuriile. Cupeuri mari din sticlă trase de echipaje cu harnașament auriu se porneau în călătorie.

Drumuri ale destinului. Diligente de sticlă dintr-o misterioasă poveste germană. Dar de ce în camera noastră? mă întrebam eu. De ce în viața noastră? Mama se ridica de la birou (oare asta însemna un răspuns?) alegea un disc cu Bach și dădea drumul pick-up-ului. Sunetele țîșneau pe neașteptate, se înălțau în sus, spre tavan, străbateau zidăria subțire și se prelăceau în păsări, pulberi sonore, tot mai subțiri, dispărînd undeva în văzduh. Zăream printre ele, buclăte făpturi asemenea unor mici copilandri ce zăboveau pentru o clipă lingă birou, se roteau zîmbind deasupra vrăfulor de hirtie și apoi se depărtau, se destrăuau încet în zborul lor muzical. Din cauza acestor prea multe apariții nocturne, tavanul se subțise din ce în ce mai tare, pînă la transparență așa încît am ajuns să nu mă mai mir că la anumite preludii corale prin acoperișul înalt cădeau fulgi de zăpadă, scinteietori și rotunzi ca niște pufuri de păpădie. O strigam pe mama chiudînd de bucurie. Ea tresărea și ridica somnoroasă capul dintr-o foie albe, zîmbindu-mi. „Fii cuminte, copile! Fii cuminte, nu vezi că mama scrie?” Atunci, nu știu de ce, știam sigur că mama compunea o poezie frumoasă. Tot biroul era acoperit cu un vâl strălucitor de zăpadă. Probabil că ver-surile cu atmosfera lor de puritate aveau puterea să dizolve, să topescă prea multă materie din cameră și să o transforme în zăpadă, îmi spuneam. Cu toate că la un moment dat se aduna prea mult alb, poate prea multă puritate și neființă, asemenea unui bandaj friguros împrejurul frunții. Un drum alb mă despărtea de mama. Cu sușiri și coborîșuri abrupte și pedetele dintr-o crustă de gheață. Atunci din nou mi se făcea frică și începeam să o strig. Și în puterea nopții, strigătul meu semăna cu o pasăre rănită în zbor, izbîndu-se fără-ncetare de ziduri și de ferestre. Biroul se afla în același loc și biblioteca, în partea stîngă și canapeaua. Tablourile pick-up-ului și statuile de lut a înțeleptului. Toate erau la locul lor ca-ntodeauna. Camera era străjuită de cei doi cîini albaștri cum-părați la magazinul de porțelan chinezesc. Pînă și tăcerea de după strigăt era aproape aceeași. Îmi imaginam că mama s-ar fi putut aventura — știam cit era de curioasă — într-o călătorie mai lungă și mai neobișnuită și că plecînd cu hainele sale fragile — dantelele și perlele ei — putea să răcească pe drum, să se îmbolnăvescă — poate își alesese ca destinație mările Nordului unde e foarte frig — așa că și întoarcerea ei devenea dificilă. La fel de bine se putea ca ea să fi înțîlnit pe cineva cu totul deosebit în drumul ei, o făcătura specială, poate chiar pe fostorescentul zău Pan al pădurilor și să se fi oprit ca să stea de vorbă sau să facă împreună o plimbare pe dig (știu că și-a dorit atît de mult și nu găsea timp niciodată). Mai apoi, mă ghidam că, dat fiind spiritul de aventură al mamei, dar și neobișnuită ei, se putea prea bine ca ea să fi căzut într-o prăpastie și să zacă acolo rănită, desi nu mă îndoaia că vreun sîlf sau ondînă, din cei cu care fusese atît de prietenă n-ar fi prețat să o ajute în astfel de momente. Dar mai convingătoare erau chiar biroul, fotoliul albastru, biblioteca și cărțile. O certitudine de netăgăduit. De aceea le-am păstrat pe toate laolaltă, în locurile lor dintrodeauna. Mai ales că în nopțile cînd luna palidă coborâra pe firu-i subțire și straniu, pereții încăperii se luminează și se aud foșnetele frunzelor de mestecești. Aerul miroasă a busuioac, a rouă și zăpadă (ce amestec ciudat!) și între fotoliul albastru, din colțul cel mai depărtat al camerei și birou, se deschid nesfîrșite drumuri. Hăuri adînci sub cadra de stela a nopții. Atunci, cel mai greu de stăpînit sînt bătaie inimii. Năvalnicile bălăi ale inimii. Așa ca atunci cînd aperi, cînd aștepti pe cineva drag.

Tablouri de Matilda Ulmu

CONSTANȚA BĂDICEL

Iată România!

Se-mpdobește patria cu fapte!
Țesut-ău riuri fire noi în cale
Cu energii ce-au izvorit din noapte
Luminile spre zări innoitoare.

Invirteții? Ne-am învățat cu ele!
Am învățat cu zboară ciocirlia
Cînd ridicam de-a lungul țării mele
Și însoream în floare veșnicia.

N-am cotopit. Ne-am apărât dirz țara,
Ne-am plins feciorii și-am pornit nainte,
Prin iarna care naște primăvara
Am dăltuit stegari pe vechi morminte.

SABINA MĂDUȚA

Tandrețe

Ca oricare fată frumoasă
Primăvara
Sosește la-nțînire
Chiar dacă
Se lasă puțin așteptată
În ochi poartă
Raze de aur,
Pe umărul stîng,
Un fluture roșu.
Mă atinge ușor,
Mă preface-n polen,

GABRIELA NAN

Veghe

În noapte, veghez,
laolaltă cu călăii
cu umbra să nu se destrame.
În vechi țipare, lumina
din mii de fantome răsare.
De-oțita noapte
luna o-mbătut,
și stelele-mbrăcate în bocante
chiuie-n cer
săbaticul refren.
În infern,
ca un poianjen agățat de lume
gîndul meu țese plasa peste genune.

Poetul

Deasupra capului meu
e timpul luminii de pînă la mine.

Din mări de singe tinăr și fierbinte
Ce veacurile ne scaldă ră gîia,
Lanuri de griu crescut-au pe morminte
Sub ceru-albastru. [ată România!

E tricoloru-altarului vetrei sfinte
Și inimile noastre porți deschise
Prin care trec eroii înainte
Trăind în noi cu împliniri de vise.

Sîntem de-ac!

Tot neclintii în țara încercată
Sîntem de-ac ca stîncile-n Carpați
De cînd ne știm cu Dunărea de frați!
O inimă romană, ne-nfricăta.

Copacul țării în furtună călîit
Din milenare straturi își ridică
Spre-o lume fără ură, fără frică
Kamuni de vis ce-n vezi au înflorit

Sîntem de-ac, cu veșnicia țării,
Cu Dunărea, cu marea și cu gîia
Ca stîncă permanentă din Carpați
Și-al libertății grai e România!

Captiv sub troianul
De singurătate.

De cînd, pînă cînd,
Metronomic tot bate
Bolnavul meu ornic
De singurătate?...
Elegie.

Cu o pasăre mai puțin,
padurea e mai săracă
în cîntec.
Raza de soare,
o lacrimă
peste golul din cuib.
Tristetea poetului
mai naște
un vers!

Ornic

Zefirului nestatornic
Lăsîndu-mă pradă!

Un ornic bolnav
Sub timpă imi bate
M-apasă troianul
De singurătate.

Un ornic, un fulger
Cu aripi tăiate

Cea mai luminoasă,
cea mai limpede stea din izvorul iubirii
coborâra în piept.
Deasupra capului meu,
corzi de vînt
șoptesc mîmure.
Mi se fac semne prin toate vorbele
dar orice lumină s-ar cerne prin pleoape,
e umbră de toate.

Întimplare la mijlocul iernii

Ningea
vrînd să stingă
flăcările roșii ale scorușilor,
un cer neîndurător.
Ningea,
sub multele straturi
măsoare frunzelor
ingropind.
Ningea,
cu inimii liliacii de păsări moarte.
La izvor,
în focuri albastre
ne-ou săgetat măiestrele
cu noroc.

MELANIA CUC

Clipă

O, inorogul meu alb
Cum îți încetnești
De teama puștii
Bătăile inimii
Pînă-n țipătul mut;
Nu-i defel o minune
Că setea ta-mi pirjolește
Cuvintele
Și ca să nu-mi pleci
Te îngrădesc-năluțire
Cu grilajul degetelor,
Ca într-un ring
Cînd cronometrul aleargă
Și fără să știe cine ești
Pînă și propria-ți rană
Te numără.

Fotografia

Nu te atinge
De marginea luminoasă
A sufletului!
Anversez bucuria de a te fi întîlnit
Și-n camera obscură
A bătrînului fotograf
Lumina neagră fîrîie
Evantai ca sece algeată.
O mazăre o amintire
Și-n jurul ei abia
Preschimbă în grîmăzile ca care
Perumbei se prînd.

Mireasa

Orgă
În care
Sunetele
Încă
Nu se ating.
Cineva
A răsădit
Lămiții
Sub sinul ei
Sting.

CORINA ALMAS

Taci liniște

Taci liniște din asfințit
de glasuri mereu sbore.
Lasă doar cîntul lebedei
să-ți pătrundă porii,
și privește cu ochi de întunerici
întîi zîmbet palid al sălciei.
Taci liniște din răsărit
Lebedă încă mai cîntă,
cu fata udă de transpirația
nufurilor ce plîng.
Plîngi floare de nufăr
cînd sălcia zîmbește,
va naște o lebedă neagră.

Inima pierdută

Fără să-mi dau seama
mi-am pierdut inima.
Am răcăci-l probabil,
înt-un moment de sentimente.
Și pentru că n-am mai avut inimă,
am devenit altceva.
E de-ajuns ca cineva să tragă de aripă
și păpusa va începe să ridă sau să plîngă.
Nu-mi simt nici simțetul,
nici lacrimile care-mi curg pe față,
Cînd vă veți plîcși,
de risul și lacrimile mele,
va fi de-ajuns să-mi tăiați aripile
și voi deveni un pumn de cenușă.

MARIA BIRĂU

Țara

Dintre-ațitea raze rare
Cu-nsușiri depline
Numai tu imi dai vigoare
Raza mea din mine.
Dintre toate păsările
Ce se-nțrec în zbor
Doar așa ești tu care
Mi-este tare dor.

Mi-au spus să vin

Mi-au spus tăcerile să vin
Și glasul tău cel cristalin
Tăcerile ce le-am cules
Și dulcea-ți șoptă mai ales
Chemîndu-mă adeseori
Miresmele mi-au spus din flori
Să vin.

Cuvintele ce-mi dau ecol
Nestorea ta, nesomul lor
Nestînsa-mi sete de mai mult
De prospectivă din cuvînt
Și inserarea cu-al ei glas
Cînd te-aștepteam ceas de ceas
Mi-au spus să vin.

film

Zîmbet de soare

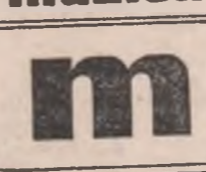
Cunoscută regizoare care a adus filmului cu și pentru copii strălucire necesară unui succes durabil, cu ecouri profunde în inima și amintirea spectatorilor, **Elisabeta Bostan** revine la dificilul gen al musicalului ilustrat cu virtuozitate cu ani în urmă de **Veronica și Mama**. Autoarea scenariului recentei premiere a Casei de filme nr. 5 — **Zîmbet de soare**, fidelă colaboratoare a regizoarelor în ultimele două decenii, **Vasilica Istrate** a imaginat o poveste cu convenții mai vechi sau mai noi, cu interdicții și recom-pense tradiționale sau moderne, cu împărăți simpatici și împărăteșe grilju-tili, cu zmei răi sau nătărăi și cu clasicul sfîrșit optimist al veșnic tîna-rului basm. De fapt, povestea începe de la interdicția accesului la ritmurile moderne pentru candidații la ba-calaurat, interdicție ce va declanșa feeria muzicală plină de fantezie și ritm, din care nu lipsesc componentele lirice, umorul în cheia parodică, explozia coregrafică și ambianța barocă, ironia adresată cu un zîmbet complice spectatorului, vizînd saboia-nele unui gen vast în care se topește motive cunoscute și rezolvări inedite. Construit pe o rețea de binecunoscu-te trimiteri literare sau cinematografice

zîmbetului destins cu care ne invită la urmărirea peripețiilor evocate. Alături de actori mari se remarcă prin farmec, firesc și bucurie a jocu-lui, în rolurile principale tinerii **Bianca Brad** și **Tudor Petruș**, conduși cu măiestrie pe platou de o cineastă care cunoaște toate secretele indrumării actorilor, doar prin vîrstă, minorii. Lor li se alătură nume cunoscut din lumea filmului pentru copii ca **Medea Marinescu**, **Anca Sîrgăriu**, **Magda Marinescu**, **Adrian Vilcu**, **Simona Mihăiescu**. Încadrat într-un tip de film denumit în sociologia cinematografului „pelicu-la de familie”, **Zîmbet de soare** — apărut pe ecrane la puțin timp după **Unde ești, copilărie?** — ce rețea între coperti contemporane succesele de acum două decenii ale seriei **Năică-dorată** tot **Elisabetei Bostan** și **Ex-tem-poral la dirigenție** (dar acestea sînt și capriciile difuzării) — materializează o preocupare constantă pentru un gen ilustrat pînă nu de mult fără o necesară și susținută continuitate programatică. Zecile de premii internaționale, ultimul sosit recent din Portugalia pentru **Unde ești, copilărie?**, conferite filmelor semnate de **Elisabeta Bostan**, succesul de public, autorita-tea artistică atestă nu numai o profes-iune de credință, o opțiune verifi-cată în timp, în explorarea tuturor vîrstelor copilăriei, dar și imensa bucurie de a minui fermecătoarele convenții ale unui gen cinematografic de maximă audiență.

zîmbetului destins cu care ne invită la urmărirea peripețiilor evocate. Alături de actori mari se remarcă prin farmec, firesc și bucurie a jocu-lui, în rolurile principale tinerii **Bianca Brad** și **Tudor Petruș**, conduși cu măiestrie pe platou de o cineastă care cunoaște toate secretele indrumării actorilor, doar prin vîrstă, minorii. Lor li se alătură nume cunoscut din lumea filmului pentru copii ca **Medea Marinescu**, **Anca Sîrgăriu**, **Magda Marinescu**, **Adrian Vilcu**, **Simona Mihăiescu**. Încadrat într-un tip de film denumit în sociologia cinematografului „pelicu-la de familie”, **Zîmbet de soare** — apărut pe ecrane la puțin timp după **Unde ești, copilărie?** — ce rețea între coperti contemporane succesele de acum două decenii ale seriei **Năică-dorată** tot **Elisabetei Bostan** și **Ex-tem-poral la dirigenție** (dar acestea sînt și capriciile difuzării) — materializează o preocupare constantă pentru un gen ilustrat pînă nu de mult fără o necesară și susținută continuitate programatică. Zecile de premii internaționale, ultimul sosit recent din Portugalia pentru **Unde ești, copilărie?**, conferite filmelor semnate de **Elisabeta Bostan**, succesul de public, autorita-tea artistică atestă nu numai o profes-iune de credință, o opțiune verifi-cată în timp, în explorarea tuturor vîrstelor copilăriei, dar și imensa bucurie de a minui fermecătoarele convenții ale unui gen cinematografic de maximă audiență.

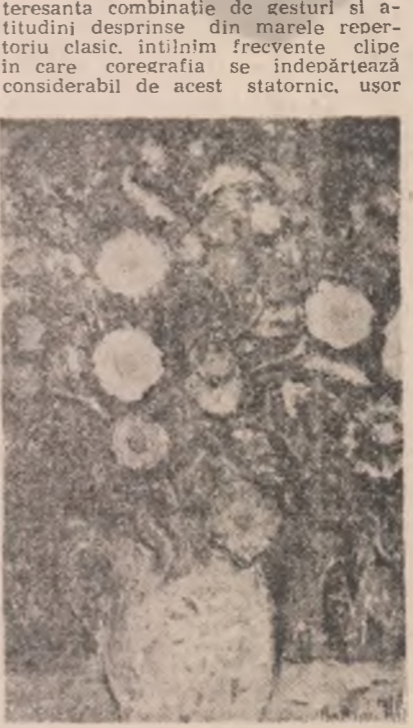
Călin Stănculescu

muzică

Momente coregrafice

Deși stagiunea coregrafică a fost (și este) relativ săracă în premiere, pe scena primului teatru coregrafic al țării — Opera Română din București — pot fi urmărite spectacole de interes aparte. Am avut curiozitatea, asadar, să văd două seri de balet care, desi au „în spate” un număr considerabil de reprezentări, continuă să prezinte aceeași prospektivă pentru public. Să începem cu „Seara de balet modern”, titlu curiozînd, în realitate, patru coregrafii scurte, independente, semnate de autori diferiți, toate avînd însă drept caracteristică faptul de a fi realizate după o partitură muzicală românească. Unele sînt mai vechi pe afișul opere — este vorba de „Cora lumii” de Ioan Tugearu, muzica de Theodor Rogalski și George Enescu, și „Meandre” de Alexă Mezincescu, mu-zica de Doru Popovici — celelalte două sînt recente — „Cîntec înalt” de Adina Cezar, muzica Irina Orăscușcu, Tușianu, și „Vibrații contemporane” (Simfonia I) de Rose-Marie Bob-Stoc-ec, muzica de Serban Nichifor. Gin-direa coregrafică a Alexei Mezincescu preferă gestul fin, subtil, acrat imaginile sint clare, filigranate ete-rică parcă, întreaga coregrafie fiind gîndită și lucrată într-un spirit „ce-meral”, dacă ne putem exprima așa, Alexă Mezincescu reprezentînd în noi, după părerea mea, tipul cel mai au-tentic al coregrafului care montează în maniera neo-clasică. Dincolo de in-

recognoscibil reper, atitudinea coregra-fei Iată de arta sa fiind oarecum ase-mănătoare — ca să folosim o compa-ratie grăitoare — esteticii lui Stra-vînski sau a lui Hindemith. După părerea mea, „Cîntec înalt” este cea mai bună coregrafie a Adinei Cezar. Asupra ei am avut în altă vreme o insistă, de aceea mă rezum la a spune că, la interva spectacole de la premieră, interpretii au asimilat de-plin sensul unei partituri în care cu-loarea și imaginația cunosc adevărate culmi, în care expresia coregrafică încearcă — și reușește — combină-ri noi, fără multe ancorări în trecut sau în gîndirea altor colegi de gene-rație și meserie. Remarcabilă este aici interpretarea oferită de Mihaela Tigănuș, Beatrice Bleont și Tiberiu Almosino la fel cum numai cuvinte de laudă putem folosi cu privire la interpretii coregrafiei precedente: Mi-haj Babușka, Carmen Anghelus, Ro-xana Ciucă, Cristina Opincaru, An-dreea Mezaros, Camella Tața. Baletul „Don Quijote” atrage întodeauna multii spectatori, grație coloritului exotic al muzicii și unei parti-turi coregrafice de virtuozitate. Urmă-rindu-i pe Anne-Marie Vretos și Flo-rin Brîndușă în rolurile principale, am putut intra pe deplin în atmo-sferă pitorescă evocată de compozitor și coregraf. Cel doi solisti aparțin generației de mijloc a baletului nostru, impoștă prin-o bună stăpînire a re-peritoriului clasic, interpretat cu ac-uratețe. De la acest nivel, încep deose-bite necesare iar ele sînt date de acea capacitate a artistului adevărat de „a intra în rol”, de a depăși de-nesimțite dificultățile tehnice care îl o-feră posibilitatea să creeze personaje autentice.

Viorel Crețu

HASDEU LA VIENNA

Viena a fost în urmă cu un secol mar- tura neputincioasă a eșecului adversarilor...

rioadă a Evului Mediu, cind se pretinde în sîrșit — așa cum o fac campioni teoriei zisă...

În secolul XIII ei încep să dispară. Dintr-o epocă anterioară deci trebuie să dateze ele-

Demonstrarea profesorului budapestan, care voise să profite de prezența altor somități în capitala Imperiului austro-ungar...

Revenit la București marele savant își pu- blică intervenția la Hunfalvy și comunicarea...

La 10/22 octombrie 1886 Hasdeu le scria lu- ilor că peste câteva zile le trimite, atît pentru...

D. Hunfalvy: Eu nu cunosc vechimea acestui cuvînt în germană.

urcă din nou. Aceasta este o tendință naturală a tuturor cibernanilor din toate timpurile...

Sase ani după Congresul de la Viena, inau- gurînd sesiunea Ateneului Român, Hasdeu va...

D. Hunfalvy: Acele capitole nu erau fon- date de români, ci de slavii, așa cum nume-

cu acestea, Hasdeu declară că lasă la o parte teza lui Hunfalvy, teză diametral opusă vederilor...

Octavian Onea
NOTE
1) — B. P. Hasdeu, Etymologicum Magnum...

Dar discutia nu s-a închis atunci. Cu toată conveniența datorată gazdelor, Hasdeu revine...

În studiul care reflectă foarte bine maniera de lucru a lui Hasdeu și în care el abordează probleme de o mare complexitate este Originea păs-

al XVIII-lea, dată la care cuvîntul este de mult atestat la toate popoarele din jur: poloni, unguri, sirbo-croați și albanezi.

5 MARTIE 1988
L6

U
originea păs-
toriei românești, studiul de filologie comparată...

Nostalgia originilor
O atenție particulară o stăruiește, indiscu- tibil, problema limbii materne...

Tablou de Constantin Gheorghe

Un debut neconfirmat

Urmare din pag. 1

Atanasie A. Marienescu, Gheorghe Marchiș, V. Bumac, V. Rautu Bucurescu, Ionuța Bedescu, Miron Pompiliu, N. Oncu.

primitiv-ai epistola ce-ți scrie... (nr. 2, 15/27 ianuarie 1983, p. 24). „D-lui G.M. în Resighea. Primeste-ne sinceră și mulțumire pentru diligența d-tale dezvoltată față de foaia noastră...

Eminescu cunoaște producția acestora și o poezie a lui Dimitrie Sflura, Toast, circula și sub formă de cîntec ce îi plăcea poetului.

Profesorul G. Mihăilă omite să relateze faptele care infirmă teza sa. Aurora română publică și o proză, O intrigă la sate (Novelă din viața poporului), care apare cu aceeași semnătură G.M. în mai multe numere...

Almanahul Musa română cuprinde o poezie, Fantasia, semnată G.M. Ar trebui să o atribuim lui Eminescu...

Pomenam mai sus că Gheorghe Marchiș studiază teologia la Institutul „Sf. Barbara” din Viena. Aici redactează, împreună cu colegii săi, revista Armonia...

Dintre cele trei ziare, Gazeta Transilvaniei, Telegraf român și Concordia, prezintă un interes aparte cel din urmă intrucit apare la Pesta între 1861-1867...

Almanahul Musa română este recenzat de M. Besanu în Aurora română (nr. 4, 15/27 februarie 1983), la faza mică distanță după G.M. publică ultima poezie, Din strălucirea (15/27 decembrie 1984)...

Poeziile atribuite de profesorul G. Mihăilă lui Eminescu aparțin lui Gheorghe Marchiș, colaborator la ziarul Concordia, la revista Aurora română și în almanahul Musa română.

Georghe Marchiș părește îndeleptincirile literare pentru ocupații mai productive ca cea de paroh, protopop și vicar episcopal în Sălaj.

Almanahul Musa română este recenzat de M. Besanu în Aurora română (nr. 4, 15/27 februarie 1983), la faza mică distanță după G.M. publică ultima poezie, Din strălucirea (15/27 decembrie 1984)...

Discuția în legătură cu pre-debutul lui Eminescu, descoperire aparent senzațională, are o singură parte inedită. Se reușe în actualitate chestiuni elucidate definitiv încă acum 124 de ani.

Almanahul Musa română este recenzat de M. Besanu în Aurora română (nr. 4, 15/27 februarie 1983), la faza mică distanță după G.M. publică ultima poezie, Din strălucirea (15/27 decembrie 1984)...

cu Hasdeu nu greșea în mod esențial, cu atât mai mult cu cât nici un alt traolog nu a adus vreo rudă mai apropiată decât grupul iranic. Încă o dovadă — a cita? — că Hasdeu analiza bine faptele.

Almanahul Musa română este recenzat de M. Besanu în Aurora română (nr. 4, 15/27 februarie 1983), la faza mică distanță după G.M. publică ultima poezie, Din strălucirea (15/27 decembrie 1984)...

Așa cum semnalăm, Hasdeu depășește limitele impuse prin titlu, analizînd și amalgamarea dintre celti și traci (cercetările arheologice ulterioare vor confirma și acest lucru)...

Almanahul Musa română este recenzat de M. Besanu în Aurora română (nr. 4, 15/27 februarie 1983), la faza mică distanță după G.M. publică ultima poezie, Din strălucirea (15/27 decembrie 1984)...

Studiu prezentat este, în adevăr, tipic pentru Hasdeu, pentru abordarea unor fapte deosebit de complexe, analizate de acesta adesea mult mai bine decât urmașii lui. Hasdeu aborda un front larg al comparatisticii indo-europene (fără de care traologia este de neimaginat)...

Almanahul Musa română este recenzat de M. Besanu în Aurora română (nr. 4, 15/27 februarie 1983), la faza mică distanță după G.M. publică ultima poezie, Din strălucirea (15/27 decembrie 1984)...

Acet cuvînt — cloban — îl folosea lui Hasdeu drept argument că traca ar fi fost un idiom de tip iranic, deși mai tirziu identitatea primitivă a trebuit să se diversifice din ce în ce mai mult. Azi, mulți traologi ar reacționa violent la o atare afirmație. Dacă însă prin „idiom iranic” înțelegem „idiom satem” — deci aparținînd ramurii răsaritene a limbilor indo-europene, alături de baltică, persană, vechea...

Almanahul Musa română este recenzat de M. Besanu în Aurora română (nr. 4, 15/27 februarie 1983), la faza mică distanță după G.M. publică ultima poezie, Din strălucirea (15/27 decembrie 1984)...

POSTA REDACTIEI

MIHAI IOSIF, Pitești: Citeva texte conținând (în intenție) interogații despre viață și moarte, ființă, vesnicie, Un-vers, — în fapt plătitudinii enunțate stingaci și fără vreo valoare literară ori ideatică (ex.: „Tu porți mesajul nostru de ființă / Apetul nostru către vesnicie... Dar va ajunge cineva să-l știe? / Ni-i sete absolut de cunoștință” (1—sic), sau „Dar armonia universală / M-a cuprins într-o înclăstare / Asemenea celei din noaptea de nunta, / Am început să pling...”; dacă e chiar atât de trist, gîndiți-vă mai bine la altceva.

ION CRAIOVA, București: Versificări corecte (despre mare, cîmp, bunici, griu, Delta, Avram Iancu, Dunăre, Alba Iulia etc.), neprezentînd interes. Recuzita e rămasă la n.velel producțiilor de junele ale lui Alexandri („mîndre stelo de zăpadă”, „Sîmîl-î ard ca două lebede de foc”, „Marea în decembrie pentru mine-aiure / Stringe crizanteme și de umeri dalbi / Așăgîndu-și voaluri străvezii de spume / Cîntă și danșează printre fluturi albi”). Nu.

DINU MATEI, Sîntana — Arad: Citeva versuri aduce de foarte departe a „Inalele zboruri” de care va scrieți cuprins, abia începe să lubite aprins / de-nalțe și de-ablăstre mori de vînt (din modul cum formulați se înțelege că „morile” sînt diferite: un rînd înalt, alt albăstru), sau „Iar noi cîmpii îmbujorînd lumină / peste Apuseni peste orașul de mineri / o clipă lăsam joaca-n făcerea ei deplină / iubiiți alunecă-n poem prin sălciile de lezi” (Se lasă seara flăcăriilor ninse). În rest, multă improvizatie, improprietăți curioase, pretiozități („În dorul meu înrouat și cald / o nouă sapiența cade” — sau „într-un tîrziu se-aprind focu-n sobă” — apodictic singurătate din poem / arde cu flăcări venusiene și mă tem / să înfloresc un zîmbet o silabă”, în Flăcările venusiene eufonează — ce titlu!), dar și destul prost gust la nivelul conținutului: „Tu îmi răspunzi și glasul tău / calfează dorința-mi de bărbat / aud cum se îneca pările de rău / cînd te cuprind de mijloc cu geșul fecundat”, id. Nu v-ar strica mai mult auto-control.

PETRU VASILE TOMOIOAGĂ, Timișoara: Pasteluri de toamnă, transparente și cantabile. Evanescent sentimentul nu atinge însă decît rareori accente memorabile, ca în această poezie fără titlu: „Botul vîntului mirosind a ninsoare / Adumesc fruntea mea gînditoare... / Incerto? — stea pe care nu te-am alinat / Lumină la îndepărtată m-a nins... / Tîrziu, toamna îmi scutură iarăși corozii, / Speranțele mele mai pline de lacrimi ca norii... / Flori de cîmp, morții bătîndu-i litanii / Și scuturăți cum mi se scutură alii...” (din ciclul spolițoarea loamnă).

COSTICA OANCA, Corod — Galați: O tenidă spre notația concentrată, ca în această Nocturnă: „S-a stîrnit inserarea / pe pinza doimoală a maestrului / și-n bucuria penelului / răsar stiele / ca un zîmbet”, sugestia rămîne insuficientă. Mai convingătoare este Indolia, în care, după o lungă descriere a unei epizide relativizate (o săgeată a nins la îndoaia / toate lucrurile / toată ziua au bînuit corozii imposibili / și toată noaptea / o lună încercă a devalisa).

POEȚI ȘI CENACLURI

JUNONA TUTUNEA

Cintec
Mi-a schimbat pulberii în singe
Să tac, maica de mă plînge.
Mi-a mîncat griu-n coșită
Și-a-nchis proful pe peniță.
Dar n-a găsit ochi să vadă
Că îi sînt în sine iscodă,
Ca m-a prins drept temelie
Și îi port pe umerii glori.
Și-are rătăcirii în toate,
De la mine învățate.

Pro femina
Sînt astfel? Sînt femeie iubind sau neubită,
Dar nu uită: și iarbă-i de genul feminin
Și-n ochi îmi este toțta aprinsă și-ntrunzită
Și am și fructe-amore ca mina de pelin.
Firav sînt. Femeie. Știi, lebdă-nțelege
Să-și soarbă amuțirea prin cînt — plecîndul ei.
Și-n învechitul cur, regina-i lingă rege.
Ascultă-ți jumătatea de lume în femei.

Nenaștere
Copilul meu, cîntî nenăscut în mine
Și poate nici n-am să-ți găsesc un cer.
Îmi smulgi sau îmi apropii zări feline.
Singurătate sînt și-n tine pier.

CARTEA DE ARTĂ

Piatra între realitate și tipar

Fără să fie patronat de o editură anume, unul dintre evenimentele editoriale din ultima vreme o constituie, fără nici un fel de exagerare, albumul de artă al Valentinei Boștină care a prefațat retrospectiva de la sala Dalles. Și, ca să nu mai explicit, este un album de artă care dintr-un C.C.E.S. s-a apărut în regia autorului (de data aceasta a sculptorului Valentina Boștină) un album de artă. Un album de artă care, în copertile sale, îmbrățișează tot ceea ce o mare artistă a putut să ne ofere prin munca sa de-o viață. Și, de data aceasta, Valentina Boștină a transformat piatra în bucurii privirii noastre prin intermediul tiparului. Desigur, expoziția de la sala Dalles s-a închis demult. Despre ea s-a scris și s-a comentat mult. Specialiștii și-au spus cuvîntul. Mulți au văzut-o, iar cei mai mulți n-au avut prilejul

să ajungă pînă acolo. Dar pe lingă statuile care, exact ca niște artori, au părăsit scena din mijlocul Capitalei și s-au retras undeva, într-un loc știut numai de ele, lăsîndu-ne doar umbra lor în inima, sufletul și privirile noastre, a rămas, în locul lor — un album de artă care e o eleganță, din toate punctele de vedere, a pătruns în universul nostru.
Și, ca o coincidență, aflăm din album că exact cu douăzeci de ani în urmă, mai precis anul 1968, a fost, un an mare pentru Valentina Boștină prin expoziția pe care a avut-o la Casa ziaristilor din Capitală. Un an de început pentru o carieră de excepție a sculptorului Valentina Boștină. Și, exact după douăzeci de ani, albumul de față vine să înfățișeze operele cu care artistă a reușit să împodobească peisajul pe multe meridiane ale planetei. Este minunat că prin grija factorilor de decizie și de răspundere, oameni de bine, s-a putut să se tipărească o asemenea carte de artă și frumos.

Și, cum am spus, albumul de artă al Valentinei Boștină, tipărit în mai multe limbi europene, este frumos și elegant din toate punctele de vedere. Este tipărit în condiții grafice de excepție (aflăm că s-au folosit numai materiale tipografice românești) și autorii lui sînt: scriitorul Ion Popuc care s-a îngrijit ca întregul text să fie citit mai fidel, aducîndu-se informații cit mai precise, cunoscutul artist al imaginilor care se numește Mihai Orovanu care a răscolit prin multe locuri pînă a reușit să „deseneze” pe picuțică fotografică multe dintre urmele lăuate de Valentina Boștină pietrei. Cea care s-a îngrijit de „frământarea” literii tipografice dîndu-i forma către tipar, adică tehnoredactarea, este semnată de Sofia Tudorancea. Lista nu se poate opri aici fără să amintim și de artiștii tipografici de la Combinatul Fondului Plastic, conduși de maestrul Vasile Malanca și de directorul unității, inginerul Nicolae Pădurariu, care ne-au obișnuit, în ultimul timp, cu multe lucruri de frumos puse în slujba artel...

CUMPĂNĂ
Stilpul de sare
Și secase Marea Neagră
de o boală-a apel, a să,
să-mi săreze sufletul.
Cît sare
Muschii de oțel de-atunel
fi mai stringe fața-n brațe
ca să facă din ei prunci?
Și secase Marea Neagră
și era o groapă albă —
eu mă făvînt prin dînsa
să-mi săreze sufletul,
să rămînă înmîit,
nesăricat, nevotrezit,
în sare peceitului.
George Alboiu

Sorin Postolache

Ușa oprită de lege

Nu sînt copiii zeilor.
Nu m-am născut duminică.
Era într-o zi de luni.
Ardeau frunzele pomilor.
Se ceria întinericului cu lumina.
Derul mă făcea să mă simt
Doi muritori de rînd
desenau dragostea.
Ah! Nici pînă azi n-am aflat
care din ei a forțat
ușa oprită de lege.

Sufletul

Un pian.
Din noia de zboră cocoril.
Nu se deschide ochii copilăriei.
Nota mi crește adolescența.
Nota fa doloarea de întrebări.
Nota sol arde istorii.

tat intînderile” s.a.m.d.), finalul vine să fixeze misterul indescriptibilului: „Cine bate-ntr-o aripă / și în numele cui / gura-n reflux a finimii?”.

SIRBU ARIEL, Ploiești: Primul plic: înșălări jalnice („în trista mea viață / în strici anonimat / m-au subminat răii / banii m-au aculiat”) sau abracadabrante („roza cioburilor brula / zurgălău cu iz de matec / neam în care nu-i lăuta / ziua peste ziua-n țrecă”) sau „pen- grea pentru sapte / rîul dintre ele intru / pentru toate cite-s apte / pentru pur și simplu pentru” — și tot așa, fără nici o excepție. Al doilea plic: „Jucării” aparent mai cursive, mîzînd pe ludicul lefîn și irresponsabil chiar în temele grave („vadă aceluși pirău / cin — ce poa- te-apuce / dema e cel ce-aduce / un neam muscat de hâu // și-mi rid de necazuri / cum binele de rău / talazuri talazuri / și niciodată Eu”, Glossă — ?!?). Nu.

IOAN BODIU, Ploiești: Promițătoare atit verurile, cit și proza poetică, în care înzestrarea de, apare chiar mai evidentă (pe aceasta o vom transmite secției de proză). Cit privesc verurile, ele aparțin unor faze de creație diferite, una — mai stingace și mai imbecilă, a doua — în care expresia sa limpezte, se decide (ex.: „Lup hăpător, ce prazi în casă? / Lina nîntre, patina arsă? / Dureea e seursă în fațel de cerneală / Urea-n pupile steaua — Oarbă grădînă. // Frigul se lasă-n seintele arunde, / Pe armura de ceată glontol / Se-nînde. // Si rana, iluzie iar? / Pusulul desparte / Vina-neer- cat de transleaurata chemare // În elipa cînd noaptea enhoară / Din nor / Ca o flară”, în Iuzite?). Așteptăm o selecție mai omogenă.

ARTEMIZA BODNAR, Sibiu: Senzația că pu- teți scrie mai bine și mai semnificativ decît re- zultă din grupajul trimis. Cităm, deocamdată, această notație: „Ireca — în alb — / născu- du-si lumina / chip dintr-n soflare furat / ape- le toamnei nu silau / se-adînese spre vîrsare / doruri / taine / trup / și livadă aplecată spre rod...”.

GHEORGHE MARIN, Alud: Un om bătrîn, bolnav și singur ne trimite cinci poezii cu ru- gămintea de a le publica, dacă „ele ar coresp- undă cumva profilului revistei dr.”. Nu. Stimăte Gheorghe Marin, nu de „profil” literar este vorba aici. Încercăm să publicăm două din mesaje, trimise (Vino, noaptea și Sînt bătrîn) atit pentru valoarea lor de document uman, cit și pentru vigoarea gîndului și a rostirii, pentru

Nota la se uită la termometru
„vai, a mai coborît un grad!”.
Nu și tremură la zua ce-o scade.
Iar nota dr. do de spus, —
Sub ea nînge o pasăre.

Roata

Vreau să rămîn precum arborii
cînd privirea lor galbenă intră în pămînt.
Măntuimil își ascultă semintele invitate.
Vreau să rămîn precum pasărele
cînd incuvințează puilor
cheia care deschide toate colvile.
Vreau să rămîn sub jarul cuvintelor
cînd roata mea va suspinga lung după
spîciele ruple,
iar carul se va aprîi trei zile
și va porni minat de un glas
„Ghiu mă Batoro, ghiu mă sărace”.

Constantin Fraga

frumusețea în sine a acestei spovedanii prin care vă ridică deasupra tuturor încercărilor și indiferențelor. Și, nu în ultimul rînd, pentru încrederea pe care v-o păstrăm în puterea salva- toare a cuvîntului, a comunicării umane. În acest sens, dincolo de bonali și celelalte, ființa dv. strălucete.

ALIAS IULICA, București: Trei epigrame într-un plic, o echipă de fotbal și un „Autoprot- ret” în proză — în celălalt. Nu.

IOSIF BERARU, Cluj: Încă patru plicuri. Ceva „înzestrare” — aveți: circumstanțele existen- teiale și justifică, iar ca autodidact al ajuns indejurs (dar nu destul) de departe. Ex.: „Silite oaze prin „silite oaze” / și „Mi-am ascuns / un gînd în firul tremurii Dacă-l celui / și m-am dus”. Vedeți „cum faceți” pentru ca „mîsurător” dv. să intru sub auto-control și clar-vedere, în toate sensurile. Cele mai multe sînt, totuși, improvizatii.

CONSTANTIN FRAGA, București: Îmi place scrisoarea dv. mult demn și, aș spune, avizat în care comunicați. Îmi pare rău că nu ați reu- șit să faceți „studiu supertor” (paroi) perfect calificat pentru eel, n-as spune totuși că liosa e frapantă (cu excepția a 2-3 greseli gramati- cale, neuzabile nici pentru secundariatul sco- lar) — o cale de integrare a culturii ați găsit, totuși. Toate textele trimise sînt onorabile. În ordinea preferențelor: 1. Ușa oprită de lege, Sufletul, Roata; 2. Vis de poet, Cîntură. Ur- mele fecului (de acest capitol ar mai trebui fă- cute modificări); 3. Cîmpie, Destinul (id., cu un minus de substantiv); mai oarecare îmi par 4. Inger de piatră, Starea vremii, Om. Apariți- bunt prin vîrstă — „generații” 80”. — ar trebui, deci, să aveți succes. Succes!

Andrei B. (Vaslui), Stefan Stefan (Rm. Vilce- a), Emil Constantin (București), Ciprian Dopăluș (Timișoara), Răchiteanu Liviu (Iurru Măgurele), Zeno Coranz (Hîrsova), Lorelei (Cîmpia Turzii), Ioan Vîntilă Fintis (Ploiești), Cătălina Mihai (Sighisoara), Daniel Cozariu (București), Camelia Suru Ciomăneșu (Timi- șoara), Lucian Romanescu (Alba Iulia), Decebal sau Andrei (Brasov), Leon Ursă (Dej), Gheor- ghe Stănescu (Călărași), Lu Crăiescu (Bucur- ești), Nicola Ion (Craiova), Potop Costel (Go- ronești). Decemdată NU.

Lector

O carte a confluențelor

Una dintre zonele deosebit de fertile ale cunoașterii este, fără îndoială, re- prezentată de aria înțelegerei „biologice” umane și a psihicului uman. De aceea, o lucrare care se ocupă de psihicul nu poate fi azi trecută cu vederea, mai ales atunci cînd ea are și un pronunțat caracter enciclopedic. Este imbucurător faptul că o colecție de ti- neri specialiști alături de personalități de marcă ale psihatriei, sub conducerea reputatului pro- fesor C. Gorgos, a publicat un volum de referință în materie în care explicarea unor noțiuni de strictă specialitate este realizată prin trimi- terea permanentă la concepte, la idei, la cunoș- tințe aflate la confluența cu alte științe, fără de care psihiatria nu poate manipula noțiuni și anume: filozofia, psihologia, sociologia, istoria și critica de artă.

Asa se face că în cuprinsul acestui prim tom al „Dicționarului enciclopedic de psihatrie” în care sînt cuprinse cărțile de la A la D găsim o serie de explicații în legătură cu elemente de cultură generală, pornind de la literatură la mu- zică și la artele plastice. Aceste sînt prezentate personalități de seamă ca: Descartes, Avicenna, Diogene, Demostene, Diderot sau noțiuni plecînd de la literatură ar- tistică și filozofie cum ar fi: don juanismul, don quijotismul, bovarismul, catharsis-ul, apo- lonicul.

O serie de ilustrații aparținînd lui Leonardo da Vinci, Hieronimus Bosch, Goya, Murillo și ajungînd pînă la modernul Gino Severini caută să împlinescă discret comentariile pe marginea unor concepte, care de fiecare dată sînt pre- zentate la un înalt nivel științific.

Nu au fost uitați și sînt cu deosebit respect amintii medici români care au activat în do- meniu, între care cităm pe Leon Balilic, C. Bel- ciugăteanu și sperăm că numărul lor va spori în următoarele volume. Portretele lui Charcot, Alfred Adler, Alois Alzheimer, Ivan Babinski dau o imagine de ansamblu a istoriei acestei di- scipline care capătă în ultimul secol o importanță deosebită.

Subliniem definiția unor termeni prin rapo- rarea la științele de graniță. În psihiatrie con- fluențele sînt numeroase și numai explicarea lor poate acorda o mai bună determinare a caracte- rului propriu al unei noțiuni.

Dacă ar fi să luăm exemple: la „canabism” am putut remarca cu ușurință legătura dintre două discipline: medicina și artă, efectuată ca un schimb continuu, bipolar, benefici ambelor activități, pentru că cea mai eficientă descriere a termenului este amintirea în toate tratatele de specialitate citîndu-l pe Baudelaire, Gauthier, Daumier, Flaubert, Delacroix în timp ce la „ca- tharsis”, sînt implicați Aristotel, Lessing, Bene- detto Croce sau G. Luckács, legătura medicina- filozofie fiind de netăgăduit.

Dicționarul enciclopedic de psihatrie sub- liniază caracterul interdisciplinar al diferitelor compartimente ale medicinei de care se ocupă în mod deosebit: cardiologie, genetică, organi- zare sanitară, anatomie, fiziologie, evidentînd totodată legătura generoasă cu alte științe, ceea ce crează un adevărat spectacol al cunoașterii care incită la meditație. Decl. o lucrare extrem de utilă și prin trimiterile la spațiul literarului, a cărei continuare o așteptăm cu justificat in- teres.

Florin Colonaș

*) „Dicționar enciclopedic de psihatrie” sub redacția Constantin Gorgos, Ed. medicală, 1987.

CONFABULE

As fi vrut să te văd
lumînd
aș fi vrut să-ți sîrut
tim-la albă —
aș fi vrut să plutesc
în lacrimile tale
de...
aș fi vrut să visez
visele tale
ar fi vrut să cuprînd
privirea ta de dragoste
dar umbra mea
te întinează

Iulian Neacșu

PRIMUM LA REDACȚIE

Mult stimat tovarășe redactor șef,
În conformitate cu prevederile legale și potrivit discuției telefonice cu Dumneavoastră,
Vă înaintăm, alăturat, răspunsul cercetătorilor Nicolae Stoicescu și Florin Constantin,
membri ai Consiliului științific al Institutului de Istorie „N. Iorga”, la articolul „Un vis al
Institutului de Alexandru V. Diță, publicat în revista pe care o conduceți, în numărul
din 13 februarie 1988.
Vă rugăm să publicați cit mai curînd răspunsul colaboratorilor noștri, așa cum prevede
legea presei și dreptul la replică.

Cu alese sentimente de pretuire,
DIRECTORUL INSTITUTULUI DE ISTORIE
„NICOLAE IORGA”
PROF. UNIV. DR. ȘTEFAN ȘTEFANESCU

„Un vis al înaintașilor” sau proces de intenții?

In revista „Luceafărul” din 13 februa- riu a.c., sub titlul „Un vis al înain- tașilor”, a apărut un articol semnat de Alexandru V. Diță, care dezinformea- ză pe cititorii în privința activității Institutului de Istorie „N. Iorga”. Iată, de scurt, desore ce este vorba:
Dupa ce afirmă că în ultimii 20 de ani au văzut lumina tiparului „în editii critice iudicio- sive intocmite” mai multe texte ale istoriogra- fiei și literaturii medievale decît s-au publicat într-un întreg secol (din 1845 pînă în 1943) și că nu mai există nici un nume de seamă al vechii culturi românești care să nu fi fost editat — afirmatie cu care nu putem să nu fim de acord — autorul constată, totuși, „gravita- tea acută” (?) în care se află colecția **Cronici medievale ale României**, inițiată de Institutul nostru, în care s-au editat doar 11 cronici în 29 de ani. Institutul ar fi deci responsabil că din cele peste 400 de titluri care au fost inventa- riate în **Repertoriul manuscriselor de cronici interne privind istoria României**, apărut în 1963, mai bine de 85% au nu au văzut încă lumina tiparului în cadrul colecției de cronici medievale.
Trebuie să precizăm de la început că existența colecției a nu înseamnă că Institutul de Istorie „N. Iorga”, care a inițiat-o, și-a arătat dreptul exclusiv al editării acestei categorii de surse medievale (dovadă numeroase editii de cronici apărute în afara amintitei colecții) și bi nu toate croniclele cuprinse în **Repertoriu** urmează să vadă lumina tiparului. De aceea în- trebarea autorului de ce numeroase cronici ti- parului în alte edituri nu s-au văzut răsă- dit în cuprinsul prezentei nu are nici un sens. Im- portant este că s-au publicat, indiferent unde.
Să amintim aici doar faptul că opera lui I. Neculce s-a bucurat în ultimele trei decenii de nu mai puțin de cîntec editii: Iorgu Iordan (1955, 1959 și 1969), Gabriel Strempeț (1982) și Paul Mihail (1980) după copii lu toasă Luca. Ar avea oare vreun sens să se fi publicat o altă editie și în colecția **Cronici medievale**? Evident că nu! Și în aceeași situație se află și alte cronici importante.

Faptul că operele tuturor cronicelelor sînt cuprinse în **Repertoriul** amintit nu are deci nici o legătură cu publicarea lor în colecția menționată.
De altminteri o situație similară se constată și în domeniul tipăririi operelor marilor scri- tori români, unde, paralel cu seria de **Opere**, au apărut și apar numeroase alte reeditări de sine stătătoare (M. Sadoveanu, L. Rebreanu etc.).

Institutul de Istorie „N. Iorga” — repelăm — nu a instituit moseșului asupra tipăririi crou- cilor medievale și salută orice inițiativă în a- cestă privință cu simpatie — desigur — ca edi- tie să corespundă exigențelor științifice.

Cit privesc celelalte pe care-l face A.V. Diță — potrivit cărora ar fi necesar peste un milion (1054 de ani!) pentru publicarea tuturor crou- cilor — acesta este absolut fantastic, mai înti pentru că cele mai multe din croniclele Tării Românești și ale Moldovei sînt publicate în mai multe editii. Cit privesc croniclele transilvănene — foarte numeroase, este adevărat — cele mai multe dintre acestea sînt însemnări sumare, u- nele numai de interes local, altele de diversi onori, preții etc. dec: nu toate vor trebui publicate.

După aprecierea făcută în volumul **Daoromano-Saxonia**, București, 1980, p. 427—435, situația croucilor sășesti este următoarea: din totalul de 438 de crouci, 22 %; cele mai importante lucrări de interes istoric au fost:

Nicolae Stoicescu
Florin Constantin

Nota redacției: Răspunsul înaintat revistei noastre la articolul **Un vis al înaintașilor** (îm- pîrit în revista **Luceafărul**, nr. 7, 13 feb. 1988) nu înfirmă, din păcate, nici una din afir- mările privind ritmul complet nesatisfăcător al colecției de **Cronici Medievale ale României**. Această acțiune de însemnătate națională interesează atit pe istorici, cit și pe literați, atit pe specialiști, cit și marea public, abordarea ei în presă fiind expresia îndreptățită a acestui interes.

În cei 29 de ani de la înființarea colecției de **Cronici Medievale ale României**, ne informează articolul citat, s-au tipărit doar 11 ediții critice de cronici dintre care 8 au apărut pînă în 1970, în intervalul care urmează acestei date, de 18 ani, apărînd doar 3 volume. Autorii răspunsului pe care-l publicăm nu înfirmă prin nimic aceste cifre și date, care constituie obiectul real al discuției.

Articolul **Un vis al înaintașilor** n-a dezinformat cititorii, ci i-a informat corect asupra stagnerii colecției de **Cronici Medievale ale României**. Articolul **Un vis al înaintașilor** evidențiază un

MEMORARI „De la lume adunate”

Un prieten și corespondent fidel, îm- pîrtășindu-mi dorința de-a mă ajuta să procur un dulău ciobănesc cu care se joacă copilul nepotului de-al meu care trăiesc la țară, îmi trimite, tam-nesam, următoarea informație: „În împrejurimile capitalei braziliene există șerpi Boa domestici care apără viața a lui oameni și tin o plăcu- ță companie copiii... Aceștia se atasează foarte ușor de copii și sîntosec pretindînd. Pentru ca portretul acestei guvernante neobișnuite a fi complet, trebuie să adaug că pielea ei foarte îngrijită, catifelată și uscată. În plus mîncă o dată la două și chiar la patru luni. Rația anuală a șerpului Boa nu depășește cinci iepuri de casă”.

Le-am scris nepotilor care, după ce au meditat asupra propunerii, mi-au răspuns: „Dragă un- chule, păstrează dumeata șarpei și trimite-ne nouă iepurași”.

Regretatul Tudor Mușatescu povestea cum într-o noapte, plîmbîndu-se prin împrejurimile Mogosiei, el s-a acostat de un individ mai bălăgoș care era înarmat cu un cutit cu arc declansator, i-a zis să scoată tot ce are în buzun- ar. „Ai grijă boierule, că așa-i cuțit din America!”

Cit ceri pe el? A replicat imperturbabil redutabilu morist.

Cunoscut doi frați gemeni, atit de asemănători, (era să zic atit de gemeni) incit nici cei mai apropiați din familie nu-i pot deosebi. Sînt, cum se zice în termeni medicali, „univitelini”. Unul locuiește în provincie, celălalt în București. De cite ori se îmbolnăvesc unul, celălalt cade la pat cuprins de aceleși simptome. De cite ori are unul o supărare, celălalt o trăiește cu aceeași intensitate. Într-o zi de luni m-am întîlnit cu cel ce viețuiește în capitală. Era ostentiv, agitat și cum se zice în termenul acreditat... mahmur. „Ai tras un cheful, amice! Îți spun eu”. Nici vorbă. Frate-meu a fost la o nuntă și probabil că era vinul prost”.

(Eu, dacă aș fi avut un frate gemăan, l-aș fi obligat să bea numai vinuri de butuc...)

Un doctor veterinar plecat în Orientul mijlociu într-o delegație, pentru prima dată și de unul singur, auzind că în această zonă a lumii este interzis consumul cărnii de porc și-a lurt ca orice român o bucată de salam ardelenesc preparat în casă. Pe ghinionistul veterinar îl chema nici mai mult nici mai puțin decît Sofomen Alecu.

După ce a coborît din avion, întîmpinat protocol- car cu zîmbete și stringere de mînă a rămas

editate, fie în diverse editii mai vechi, binecunoscute și utilizate de specialiști (Toppaltn, Troster, Franckenstein, Haner, Schmeizel, Seivert, Lebelius, Lebrecht, Bailmann Eder, ca să dăm doar citeva nume), fie în diverse colecții (de genul **Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt**) sau în publicații periodice. Unele din acestea — e adevărat mai puține (Martin Fel- mer, Paul Eber etc.) — au fost editate în ul- timii ani. Nu trebuie să uităm apoi marile cu- leri de izvoare pe probleme alcătuite în vremea noastră, de genul **Răsoala lui Horea. Izvoare narative**, culegere realizată de Institutul de Istorie și arheologie din Cluj-Napoca.

Să mai amintim că Institutul de Istorie „N. Iorga” a publicat și publică numeroase alte importante colecții de izvoare medievale precum: **Documenta Romaniae Historica**, seria B, **Tarz Romănescă**, **Călători străini despre țările române**, **Cronici turcești privind țările române**, **Extras** (în colaborare cu Institutul de studii sud-est europene) etc. desore care autorul nu aminteste, oferind astfel cititorilor neavizați o imagine incompletă despre activitatea Institutului de Istorie „N. Iorga”.

Se știe apoi că realizarea bunelor intenții for- mulate în prefața la care se referă autorul nu depinde numai de inițiatorii colecției, ci și de alți factori. Institutul nostru este istoric, are o bogată producție științifică, nu dispune de o editură proprie: el trebuie să apeleze la alte edituri (în cazul colecției de cronici medievale la Editura Academiei), care includ colecțiile de izvoare medievale în planurile de tipărituri în funcție de criteriile de rentabilitate, care, din păcate — nu coincid întotdeauna cu interesele științifice, fapt ce se repercutază asupra ritmului de publicare a izvoarelor în general (nu numai a croucilor medievale).

Nu poate fi vorba deci de cauze „subiective”, cum sustine autorul cu vădită intenție de a minimaliza contribuția Institutului de Istorie „N. Iorga” la tipăritura croucilor medievale. Oricine judecă obiectiv constată că acest Institut nu a rămas — în ceea ce privesc tipăritura izvoarelor — în urmașilor centre de cercetare istorică din țară. Atunci de ce acest tom acu- zator adoptat de A. V. Diță la adresa Institutului nostru?

A. V. Diță invocă și vîrșia înaintată a celor care au „trudit” la editarea croucilor. Oricine este familiarizat cu viața institutelor de istorie știe că astăzi teneri cercetători manifestă mai mult interes pentru lucrările de interpretare decît pentru editarea de texte. Este o realitate de care nu poate fi făcut răspunsul Institutului de Istorie „N. Iorga”. Întrebăm deci: de ce au fost două apariții din colecția de cronici medievale — **Cronica romănescă** a lui Gheorghe Brancovici și **Hronograful** lui Dionisie Eclesiarhu — realizate prima integral, a doua parțial în Institutul de Istorie „N. Iorga” vorbeste de la sine despre continuitatea preocupărilor în do- meniu discutat în acest centru de cercetare istoric.

Ținînd seamă de cele arătate mai sus, nu putem decît să regretăm că A. V. Diță recurge la astfel de dubioase procese de intenții. Istoriogra- fia noastră are nevoie de efortul solidar al tuturor științitorilor ei pentru cunoașterea și a- părarea marelui patrimoniu care este trecutul nostru. De ce, atunci, aceste incriminări ne- fondate care aduc prejudiciu nobililor strădani de a scrie — informat și onest — minunata istorie a neamului românesc?

Nicolae Stoicescu
Florin Constantin

adevăr, iar o pronunța un adevăr nu înseamnă, credem, proces de intenții. Cităm dintr-o carte la îndemina oricîruia om de cultură din România: „Inițiativa acestei monu- mentale colecții, care va cuprinde toate croniclele țării, aparține Institutului de Istorie al Academiei; cit Institutul de Istorie „N. Iorga” din București care s-a și realizat majoritatea volumelor apărute”. Cartea se numește **Enciclopedia istoriografiei românești** (Editura Științifică și Enciclopedică, 1978, p. 409), al cărei coordonator este chiar prof. dr. Ștefan Ștefănescu, un colaborator și al nostru, și al lui Nicolae Stoicescu și Florin Constantin, semna- torii prezentului răspuns.

Nici un rînd din răspunsul pe care l-am tipărit mai sus nu-și reasumă aceste anga- jamente, deși ele sînt cartea de vizită a institu- tului.

Nu ne oprim asupra altor afirmații ale răspunsului, străine de obiectul discuției, pe care cititorul le va remarca singur, iar obiectul discu- ției se poate rezuma astfel: „Ce este de făcut?”

Răspunsul primit la redacție nu sporește cu

WIN LIRICA FEMININĂ A LUMII

MIECZYSLAWA BUCZKOWNA

R. P. Polonă

Îngerii se stingeau

Ani în șir gândul meu se-ascușe de piatra frunțarilor...

S-a prăbușit în valerul bombelor.

Cerul rămânea nesimțitor, freamătul de aripi speriate...

Pe pământ dădea în clocoț Infernul,

In zarva goarnelor diavolești se înalță fumul cupțoarelor...

Cu toate acestea, tot omului i-am dăruit credința mea...

MELIKA GOLCEM BEN REDJEB

Tunisia

Femeie arabă

Tie, oh, femeie arabă ce mlădie te-ncini privirii sumbre-a bărbatului nestatornic...

Și eînd aceste boabe de țările vor încoții ca griul și toate filicele iesind din trupul tău...

CRISTINA PINA

Argentina

Întrebări pentru Vincent

„Aș vrea să mă întorc acasă” Vincent van Gogh

Dar care casă, frate, pentru această strălucită liniște, pentru acest fel de surghiun...

Ce casă, chiar, pentru această strălucită liniște, pentru acest fel de surghiun...

Ce casă, Vincent frate, și ce rană adâncă în cruzimea timpului...

REVISTA STRĂINĂ

DIN CAPIȚOLUL al doilea, „Catherine”, al volumului de „Memorii” al lui Roger Vadim...

Catherine era convinsă că dreptatea este totdeauna de partea ei și că este posibilă să-i facă pe oameni fericiți...

SECRETORUL FRANȚEZI FRANÇOIS NOU-SISSIER, secretarul Academiei fraților Goncourt...

REGIZORUL SPANIOL CARLOS SAURA a pornit de data aceasta pe urmele conquistadorilor...

LA LOS ANGELES, tabloul lui Salvador Dalí înfățișând-o pe Gala privind Mediterana...

CUNOSCUTUL SCRITOR ITALIAN LEONARDO SCIASCIA, originar din Sicilia...

Desen de Mihaela Negru

JUANA DE IBARBOUROU

Uruguay

Ceasul

Cere-mă acum cit dimineața-l zină și dăți noi imi înfloresc în mină.

Cere-mă acum cit e încă nopțatec fâgăduiu-mi păr de lîniste și farmec.

Cînd carnea mea ca o mireasmă-ade, și ochii-mi sint curaji, pielea trandafir.

Acum cînd talpa mea este ușoară în zvicnetul sandalelor de primăvară.

Acum eînd risul meu răsătorit e clopoțelul iute și sîrbățitor.

Că după... ah tu știți prea bine, n-oi mai avea nimic din ce mă ține !

Zadarnic va fi dorul tău, o vorbă-n vînt, ca o orăndă la mormînt.

Cere-mă acum cit dimineața-l zină și-mi înfloresc levănțica-n mină.

Acum, nu mai țîrziu, învinge suflarea nopții ce corola-mi stînge.

Acum, nu mai țîrziu milne va crește un chiparos în locul voburcel ce amuștește.

Redactor șef :

Nicolae Dan Frunteletă

Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncț), A. I. Zăinescu

(secretar responsabil de redacție)

Redacția : București, Piața Scintilei nr. 1, tel. 17 32 09

ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95

Tiparul executat la : COMBINAȚIUL POLIGRAFIC CASA SCINTEII

Tiparul executat la : COMBINAȚIUL POLIGRAFIC CASA SCINTEII

Tiparul executat la : COMBINAȚIUL POLIGRAFIC CASA SCINTEII

Tiparul executat la : COMBINAȚIUL POLIGRAFIC CASA SCINTEII

Tiparul executat la : COMBINAȚIUL POLIGRAFIC CASA SCINTEII

Tiparul executat la : COMBINAȚIUL POLIGRAFIC CASA SCINTEII

Tiparul executat la : COMBINAȚIUL POLIGRAFIC CASA SCINTEII

ELENA CLEMENTELLI

Italia

Minile tale

Minile tale, iubire : arși-au scăpat din îmbrățișarea brațelor mele ?

RITA BOUMI

Grecia

Dor în asfințit

Unde să fii, dragul meu, în seara-asta cînd greierii par să plîngă în iarbă...

Unde te afli ascuns și pierdut, în ce fel te-ai scăpat din îmbrățișarea brațelor mele ?

De-ai fi aici ai vedea cum crescute-a caprișorul în curie și cum se adună pe grăjii nebușește...

Unde să fii tu azi cînd pare seara să se imbete, să sufere din dragoste...

Fumegă coșul pe case, e ceasul cînd și truda conțenește, și stă femeia-n poartă să-și aștepte iovărășul ce trebuie să vină.

Iar eu pe pragul noștru, aplecată, singură, de ireburile zilei istorită,

ANNA AHMATOVA

U.R.S.S.

Vitejie

Noi știm ce s-a aruncat în balanță și ce s-a săvîrșit în orologiul nostru sună ceasul vitejiei...

Nu, nu ne e frică să cădem sub gloanțe dar este crunt să n-ai acoperis, vom și să te ferim, o limbă rusă, cuvînt rusec, mestecăniș.

liber și pur te vom păstra, pentru copiii noștri moștenire, îți vom salva pentru eternitate comora din robie.

În românește de Geo Vasile

HORAȚIU — Epode II (Lauda vieții la țară)

această celebră epodă a lui Horațiu este o georgică și o bucolică totodată...

Epoda are savoare și farmec, armonie și pace lăuntrică pînă la ultima strofă care-i dă, pe neașteptate, o tentă satirică...

Dar patriarhalismul epodei, curgerea ei lină și odihnitoare, frumusețea și prospețimea imaginilor...

Perice-l de cel ce stă departe de negoț Și ce înții muritori, Cu boii — și seamănă ogorul părintesc...

Nu-l hărțuiește trimbița ce pe soldat Nici marea cu talaz cumplit Nu se agită-n for, nu stă smerit...

El vița viei, tinără, o va-mpléti Încițător, pe plopii 'nalți Și cu costura va tăia un ramur stepp...

Cînd o să-și salte toamna frunța prin livezi Cu fructe rumene-n cunuri Și cînd o pară va eulege, jubiland,

O ! ce plăcere-l să te-nînzi sub vechi stejari Sau pe-un desis de ierburii moi Cînd, printre ripile înalte, ape curg...

Cînd Jupiter cel turnător va hotări

Un anotimp de ploii și nea, Pentru cămin, pentru cămin, spre plase marl, De cîmi temuți, spre plase marl...

Cum să nu uți printre aceste dulci plăceri Îngrijorarea dragostei ?

Iar cînd i-i dată o nevestă cu virtuți Ce crește-n bălătura mea — Precum Sabinete sau soaia lui Apul —

Și turma doțofană o va-nchide-n țarc. Să-i mulgă ugerii deplîn. Va trage, din butoi, vin nou. Și va servi...

Nici biblică nici fazanul ionian N-or să mă-alinte la stomac Precum măslinele modeste dintr-un pom...

La ceasul cinei e desfătător să vezi Cum oi sătule intră-n țarc, Cum bouleni slești trag plugul îndărăt...

Grăind asemenea, zaraful Alfius Dece visindu-se plugar Și-a adunat la lăde banii... ca să-i dea...

Prezentare și traducere de Alexandru Andrișoiu

BALCANICE

BRANKO TVEJKOVSKI

Tipăt

Acum ești în pisc Un povirnis îl crește-n gîtlej Cuvînt furtunos și tăios ti se cere...

Dacă-n rădăcină răul s-a tras Dacă s-a pierzolit duru-asternut Prins ca în clesle dacă ai putut să auzi...

Ales ești să tîlmăcești acest gest Băjocitorul triumf al întredeschiselor buze

Dorul de zbor la adiere de vînt.

Visul bătrînului domn

Existi din pricina dorinței cuiva Cîă adevar și cită mincună-s alec

Mai întii ti se oferă apolinica gardă Urmele copitelor flarelor iuti Și plante cu floare în tonuri precise

Te prefaci că ești înțelept La pret (i-s dorințele-ascunse Și tipi la o dată-nsemnată

Pînă la vorbă aj o-ngrădătură plîpîndă Trup chipes în cosmarul de toamnă Ochi scăpărători ai timpului

Si-ți trece prin cap : „Prin propria-mi vvere exist.”

În românește de Dumitru M. Ion

SPORT

BUNĂCUVIINȚĂ

istoria meciului Steaua București — Rangers Glasgow ar fi meritat scrisă pe garda unei săbii sau pe lama unui pumnal...

fracturată mandibula fundașului Movlă de la Dinamo, aș zice că-i cam place carnea de om, și cred că federația noastră, sau conducătorii...

Fănuș Neagu

P.S. : Îl întreb pe Cristian Gațu, care n-a vrut să dea bilete de intrare (contra cost) cronicarilor...

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef : Nicolae Dan Frunteletă Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncț), A. I. Zăinescu

Redacția : București, Piața Scintilei nr. 1, tel. 17 32 09